ISSN 1977-0804

Uradni list Evropske unije

L 68

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 55

7. marec 2012

Vsebina

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 184/2012 z dne 6. marca 2012 o določitvi standardnih uvoznih vrednosti za določitev uvozne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave 1

SKLEPI

2012/140/EU:

★ **Sklep Komisije z dne 20. septembra 2011 o ukrepu C 35/10 (ex N 302/10), ki ga Danska namerava izvesti v obliki davka na spletne igre na srečo v danskem zakonu o davku od iger na srečo** *(notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 6499)* ([1]) 3

NOTRANJI AKTI IN POSLOVNIKI

★ **Spremembe navodil sodnemu tajniku Splošnega sodišča** 20

★ **Praktična navodila za stranke pri Splošnem sodišču** 23

Popravki

★ **Popravek Uredbe (ES) št. 1925/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom** (UL L 404, 30.12.2006) 42

Cena: 3 EUR

([1]) Besedilo velja za EGP

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) št. 184/2012

z dne 6. marca 2012

o določitvi standardnih uvoznih vrednosti za določitev uvozne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode (Uredba o enotni SUT) [1],

ob upoštevanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave [2] ter zlasti člena 136(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Izvedbena uredba (EU) št. 543/2011 na podlagi izida večstranskih trgovinskih pogajanj urugvajskega kroga določa merila, po katerih Komisija določi standardne vrednosti za uvoz iz tretjih držav za proizvode in obdobja iz dela A Priloge XVI k tej uredbi.

(2) Standardna uvozna vrednost se izračuna vsak delovni dan v skladu s členom 136(1) Izvedbene uredbe (EU) št. 543/2011 ob upoštevanju spremenljivih dnevnih podatkov. Zato bi morala ta uredba začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Standardne uvozne vrednosti iz člena 136 Izvedbene uredbe (EU) št. 543/2011 so določene v Prilogi k tej uredbi.

Člen 2

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 6. marca 2012

Za Komisijo
V imenu predsednika

José Manuel SILVA RODRÍGUEZ

Generalni direktor za kmetijstvo in razvoj podeželja

[1] UL L 299, 16.11.2007, str. 1.
[2] UL L 157, 15.6.2011, str. 1.

PRILOGA

Standardne uvozne vrednosti za določitev uvozne cene za nekatere vrste sadja in zelenjave

(EUR/100 kg)

Tarifna oznaka KN	Oznaka tretje države [1]	Standardna uvozna vrednost
0702 00 00	IL	76,4
	JO	78,3
	MA	69,1
	SN	207,5
	TN	85,7
	TR	93,8
	ZZ	101,8
0707 00 05	EG	158,2
	JO	204,2
	TR	155,2
	ZZ	172,5
0709 91 00	EG	76,0
	ZZ	76,0
0709 93 10	MA	54,2
	TR	134,6
	ZZ	94,4
0805 10 20	EG	53,8
	IL	68,5
	MA	52,0
	TN	52,8
	TR	68,6
	ZZ	59,1
0805 50 10	BR	43,7
	TR	56,0
	ZZ	49,9
0808 10 80	CA	124,8
	CL	96,3
	CN	105,4
	MK	31,8
	US	154,3
	ZZ	102,5
0808 30 90	AR	88,1
	CL	153,9
	CN	48,3
	US	99,0
	ZA	102,7
	ZZ	98,4

[1] Nomenklatura držav, določena v Uredbi Komisije (ES) št. 1833/2006 (UL L 354, 14.12.2006, str. 19). Oznaka „ZZ“ predstavlja „druga porekla“.

SKLEPI

SKLEP KOMISIJE

z dne 20. septembra 2011

o ukrepu C 35/10 (ex N 302/10), ki ga Danska namerava izvesti v obliki davka na spletne igre na srečo v danskem zakonu o davku od iger na srečo

(notificirano pod dokumentarno številko C(2011) 6499)

(Besedilo v danskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2012/140/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi določbami [1], in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Danski organi so 6. julija 2010 v skladu s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske Unije (PDEU) zaradi pravne varnosti priglasili zakonodajni predlog št. L 203 o davku od iger na srečo (v nadaljnjem besedilu: zakon o davku od iger na srečo [2]), ki je bil sprejet 25. junija 2010. Komisija je zahtevala dodatne informacije z dopisoma z dne 11. avgusta 2010 in 22. septembra 2010. Danski organi so zahtevane informacije predložili z dopisom z dne 20. oktobra 2010.

(2) Komisija je prejela tudi dve ločeni pritožbi glede predlaganega zakona o davku od iger na srečo. Prvo pritožbo je vložilo dansko združenje proizvajalcev igralnih avtomatov 23. julija 2010. Drugo pritožbo je vložil upravljavec klasične igralnice „the Royal Casino“ 6. avgusta 2010. Obe pritožbi je Komisija 23. septembra 2010 posredovala danskim organom, da so lahko predložili svoje pripombe. Danski organi so svoje pripombe predložili z dopisom z dne 20. oktobra 2010.

(3) Komisija se je 10. novembra 2010 v Bruslju sestala z danskimi organi, da bi obravnavali priglasitev in obe navedeni pritožbi. Med sestankom so danski organi predložili sporočilo z naslovom „*Precep zaradi nerešene zadeve o državni pomoči*“, v katerem so navedli tudi svojo namero, da prestavijo začetek veljavnosti priglašenega zakona, dokler Komisija o tej zadevi ne sprejme odločitve [3].

(4) Komisija je s sklepom z dne 14. decembra 2010 Danski sporočila, da bo glede ukrepa začela postopek v skladu s členom 108(2) PDEU. Sklep Komisije o začetku postopka (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* [4]. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo svoje pripombe.

(5) Danski organi so svoje pripombe na sklep o začetku postopka predložili z dopisom z dne 14. januarja 2011.

(6) Skupno je med 11. februarjem in 22. februarjem 2011 pripombe predložilo 17 zainteresiranih tretjih strani [5]. Komisija je te pripombe 16. marca 2011 posredovala Danski, ki je imela možnost, da nanje odgovori. Komisija je pripombe Danske prejela z dopisom z dne 14. aprila 2011.

[1] UL C 22, 22.1.2011, str. 9.
[2] Zakon št. 698 o davku od iger na srečo („Lov om afgifter af spil“).
[3] Priglašeni ukrep naj bi prvotno začel veljati 1. januarja 2011, vendar zaradi skladnosti z določbami o državni pomoči odstavek 1 člena 35 zakona o davku od iger na srečo določa, da začetek veljavnosti zakona določi minister za davke.
[4] Glej opombo 1.
[5] Glej v nadaljevanju, oddelek 5.

2. OPIS UKREPA

(7) Po začetku postopka za ugotavljanje kršitev in poslanem obrazloženem mnenju dne 23. marca 2007 o ovirah za prosti pretok športnih stav na Danskem [6] se je danska vlada odločila, da bo preoblikovala nacionalno zakonodajo o prirejanju iger na srečo in stav ter veljavno monopolno ureditev nadomestila z regulirano in delno liberalizirano ureditvijo. Liberalizacija naj bi bila med drugim potrebna tudi zaradi skladnosti z zakonodajo EU in zaradi odziva na grožnjo, ki so jo predstavljale nezakonite spletne igre na srečo ponudnikov iger na srečo v drugih jurisdikcijah.

(8) Priglašeni zakon o davku od iger na srečo je del zakonov, uvedenih zaradi liberalizacije sektorja iger na srečo [7]. V skladu s členom 1 zakona o igrah na srečo je splošni cilj te preoblikovane zakonodaje o igrah na srečo:

— ohranjanje zmernega igranja iger na srečo,

— zaščita mladih in drugih ranljivih oseb pred izkoriščanjem ali pred zasvojenostjo od iger na srečo,

— zaščita igralcev iger na srečo z zagotavljanjem, da so igre na srečo na voljo na razumen, zanesljiv in pregleden način, ter

— zagotavljanje javnega reda in preprečevanje izkoriščanja iger na srečo za namene kaznivega ravnanja.

(9) V skladu z zakonom o igrah na srečo je za „zagotavljanje ali organizacijo iger na srečo potrebno dovoljenje, razen če ta zakon ali drugi predpisi določajo drugače“. Poleg tega je za zagotavljanje ali organiziranje iger na srečo treba plačati davek (člen 1 zakona o davku od iger na srečo).

(10) Člen 5 zakona o igrah na srečo določa, da igre na srečo obsegajo naslednje dejavnosti: (i) loterije, (ii) kombinirane igre na srečo in (iii) stave.

(11) Kombinirane igre na srečo se nanašajo na „dejavnosti, pri katerih ima udeleženec možnost, da prejme nagrado, in pri katerih je verjetnost, da bo udeleženec zmagal, odvisna od kombinacije spretnosti in sreče“. Zato kombinirane igre na srečo pogosto vključujejo igre, ki jih nudijo igralnice, kot so ruleta, poker, bakarat, blackjack in igralni avtomati z denarnimi nagradami.

(12) Člen 5 zakona o igrah na srečo spletne igre na srečo opredeljuje kot „igre na srečo, pri katerih na daljavo sodelujeta igralec in ponudnik igre na srečo“. Ista določba klasične igre na srečo opredeljuje kot „igre na srečo, pri katerih fizično sodelujeta igralec in ponudnik igre na srečo, ali njegov zastopnik“. Stave so opredeljene kot „dejavnosti, pri katerih ima udeleženec možnost, da prejme nagrado, in pri katerih se stavi na rezultat dogodka v prihodnosti ali pojav dogodka v prihodnosti“.

(13) Na podlagi pogojev iz členov 2–17 zakona o davku od iger na srečo so obdavčene igre (i) loterije, vključno z razrednimi loterijami in neprofitnimi loterijami, (ii) stave, vključno s stavami z vložkom v skupen sklad, (iii) klasične igralnice, (iv) spletne igralnice, (v) igralni avtomati z denarnimi nagradami v igralnih salonih ali pivnicah, barih itd. ter (vi) igre brez stavnih vložkov.

(14) Zakon o davku od iger na srečo določa različne davčne stopnje, ki so odvisne od tega, ali so igre na voljo v spletnih ali klasičnih igralnicah.

(15) V skladu s členom 10 zakona o davku od iger na srečo imetniki dovoljenja za zagotavljanje iger v klasičnih igralnicah plačajo osnovno dajatev v višini 45 % svojega bruto prihodka od iger na srečo („GGR“ – vložek minus dobitek), od česar se odšteje vrednost žetonov v posebnih skrinjicah, imenovanih „tronc“, in dodatno dajatev v višini 30 % za bruto prihodek od iger na srečo (minus vrednost žetonov v skrinjicah „tronc“), ki presega 4 milijone DKK (izračunano mesečno) [8].

(16) V skladu s členom 11 zakona o davku od iger na srečo imetniki dovoljenja za zagotavljanje iger v spletni igralnici od svojega bruto prihodka od iger na srečo plačajo 20 %.

(17) Imetniki dovoljenja za zagotavljanje igralnih avtomatov z denarnimi nagradami (igralni avtomati na kovance) v igralnih salonih in pivnicah, barih itd. plačajo 41 % svojega bruto prihodka od iger na srečo. Dodatnih 30 % se plača na igralne avtomate v pivnicah, barih itd. za bruto prihodek od iger na srečo, ki presega 30 000 DKK, in na igralne avtomate v igralnih salonih za bruto prihodek od iger na srečo, ki presega 250 000 DKK [9].

(18) Glede licenčnin zakon o igrah na srečo določa, da mora vsak, ki zaprosi za dovoljenje za zagotavljanje stav ali spletnih igralniških iger, plačati 250 000 DKK (350 000 DKK, če zaprosi za oboje, stave in spletne igralniške igre) in letno licenčnino, ki znaša od 50 000 DKK do 1 500 000 DKK, odvisno od prihodkov od iger na srečo.

[6] Postopek za ugotavljanje kršitev št. 2003/4365. Glej tudi IP/07/360.

[7] Zakon o igrah na srečo (št. 848 z dne 1. julija 2010); zakon o delitvi dobička iz loterij ter konjskih in pasjih dirk (št. 696 z dne 25. junija 2010); zakon, ki določa statut nacionalne loterije Danske Spil A/S (zakon št. 695 z dne 25. junija 2010).

[8] 1 danska krona (DKK) ≈ 0,13 EUR.

[9] Na podlagi člena 12 zakona o davku od iger na srečo se mesečno dodatno zaračunajo naslednji zneski: 3 000 DKK na avtomat za do 50 avtomatov in 1 500 DKK za avtomate, ki presegajo to število.

(19) Zakon o igrah na srečo zahteva, da imajo ponudniki spletnih iger na srečo sedež na Danskem, če pa so rezidenti druge države članice EU ali EGP, morajo imenovati pooblaščenega predstavnika (člen 27).

3. RAZLOGI ZA ZAČETEK POSTOPKA PREISKAVE

(20) Komisija je formalni postopek preiskave iz člena 108(2) PDEU glede zadevnega vprašanja začela na podlagi ugotovitve, da bi ukrep lahko vključeval pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

(21) Komisija je zlasti menila, da bi se ukrep ob upoštevanju sodne prakse lahko štel za selektivnega. Opozorila je, da je treba pri vsaki oceni selektivnosti davčnega ukrepa preveriti, ali zadevni ukrep ob upoštevanju ciljev zadevne sheme posameznim podjetjem v primerjavi z drugimi podjetji, ki so v dejansko in pravno primerljivem položaju, daje prednost ([10]).

(22) Glede na naravo iger, ki so na voljo na spletu in v klasičnih igralnicah, socialno razsežnost, ki jo nudijo igre na srečo obeh vrst, in družbeno-gospodarske profile potrošnikov je Komisija dvomila, da so razlike med spletnimi in klasičnimi igrami na srečo dovolj velike, da ti dve panogi ne bi bili primerljivi z vidika oblikovanja zakonov ali dejanskega stanja za namen določitve davčne stopnje v okviru zakona o davku od iger na srečo.

(23) Poleg tega je na tej stopnji postopka Komisija menila, da danski organi, če se za ukrep izkaže, da je *a priori* selektiven, niso uspeli dokazati, da je mogoče ukrep upravičiti z logiko davčnega sistema.

(24) V zvezi s tem so danski organi trdili, da davčna stopnja za spletne igre na srečo odraža potrebno ravnovesje med izpolnjevanjem namena danske igralniške zakonodaje za zaščito igralcev po eni strani in zmožnostjo soočanja s konkurenco spletnih igralnic s sedežem v drugih državah z nižjimi davčnimi stopnjami po drugi strani.

(25) Poleg tega je glede navedbe danskih organov glede skupnih ciljev zakona o igrah na srečo (glej uvodno izjavo 8) Komisija menila, da so ti cilji očitno splošni in niso dejavnik davčnega sistema. Ker so po uveljavljeni sodni praksi bistveni samo notranji cilji davčnega sistema, je Komisija menila, da danski organi niso ustrezno utemeljili svoje trditve, da je selektivnost zadevnega davčnega ukrepa potrebna zaradi logike davčnega sistema.

(26) Poleg tega je Komisija menila, da je priglašeni zakon vključeval davčno ugodnost, dodeljeno z uporabo državnih sredstev, saj je država s tem, ko se je odrekla davčnim prihodkom, spletnim igralnicam dodelila prednost v obliki precej nižje stopnje davka. Poleg tega bi lahko, ker ukrep pomeni selektivno ekonomsko prednost za spletne igralnice na Danskem, le-ta vplival na trgovino na notranjem trgu in izkrivljal konkurenco.

(27) Ne nazadnje je Komisija izrazila pomisleke glede tega, da bi lahko priglašeni ukrep sodil na področje uporabe katerega od odstopanj iz člena 107(2) in (3) PDEU.

4. PRIPOMBE DANSKIH ORGANOV

(28) Danski organi so z dopisom z dne 14. januarja 2011 predložili svoje pripombe na sklep Komisije o začetku postopka.

Pripombe glede primerljivosti spletnih in klasičnih igralnic

(29) Danski organi so s sklicevanjem na seznam dejanskih in ekonomskih razlik med spletnimi in klasičnimi igrami na srečo iz svoje priglasitve ponovili svojo trditev, da je treba spletne igre na srečo obravnavati kot dejavnost, ki se razlikuje od klasičnih iger na srečo.

(30) Po mnenju danskih organov programska oprema, ki se uporablja pri določenih elektronskih igrah v klasičnih igralnicah, in programska oprema, ki se uporablja v spletnih igralnicah, nista enaki. Poleg dejstva, da platforme in dobavitelji niso enaki, so trdili, da se te elektronske igre med seboj precej razlikujejo, saj je v klasičnih igralnicah za igranje teh iger potrebna fizična prisotnost igralcev. Fizična prisotnost povzroča različne stroške (npr. za prevoz, vstopnine, plačila za garderobo, hrano ali pijačo), ki jih pri spletnih igrah na srečo ni.

(31) Po mnenju danskih organov dejstvo, da številne države članice prepovedujejo spletne igre na srečo, dovoljujejo pa klasične igre na srečo, odraža razlike med zagotavljanjem teh dveh vrst iger na srečo.

([10]) Glej odstavek 73 sklepa o začetku postopka in naslednje odstavke.

(32) Poleg tega so danski organi trdili, da Komisija ni upoštevala sklepnih ugotovitev svoje študije iz leta 2006 z naslovom „Študija o igrah na srečo na notranjem trgu Evropske unije“ ([11]), v skladu s katero je treba spletne in klasične igralnice obravnavati kot dva ločena trga.

(33) Danski organi so tudi poudarili, da je bila ocena Komisije osredotočena samo na klasične igralnice in ni upoštevala igralnih avtomatov (tj. igralne avtomate na kovance, ne pa rulete, blackjacka, pokra itd.), ki se nahajajo v klasičnih pivnicah, barih itd. ali igralnih salonih.

Pripombe glede a priori selektivnosti, upravičene zaradi logike davčnega sistema

(34) Glede upravičenosti ukrepov zaradi logike davčnega sistema so danski organi trdili, da si je Komisija morda napačno razlagala cilj priglašenega ukrepa. Ta ukrep ni namenjen ohranjanju mednarodne konkurenčnosti danske igralniške industrije, ampak izpolnitvi štirih ciljev iz zakonodaje (ohranjanje zmernega igranja iger na srečo; zaščita mladih in drugih ranljivih oseb pred izkoriščanjem ali pred zasvojenostjo od iger na srečo; zaščita igralcev iger na srečo z zagotavljanjem, da so igre na srečo na voljo na razumen, zanesljiv in pregleden način; zagotavljanje javnega reda in preprečevanje izkoriščanja iger na srečo za namene kaznivega ravnanja).

(35) Glede različnih davčnih stopenj za spletne in klasične igre na srečo so danski organi pojasnili, da se soočajo z zakonodajno in regulativno dilemo. Po eni strani ne morejo več ohranjati monopolnega položaja in odlašati z liberalizacijo spletnih iger na srečo. Po drugi strani bi enotna davčna stopnja za spletne in klasične igre na srečo škodovala ciljem politike, za katere si vlada prizadeva na tem področju.

(36) Danski organi so trdili zlasti, da bi z določitvijo enotne davčne stopnje za vse igre na srečo dobili nedosledne rešitve, ne glede na izbran davčni model. Izbira modela, ki temelji na nižji, enotni 20-odstotni davčni stopnji, bi pomenila veliko spodbudo za igranje iger na srečo v klasičnih igralnicah, kar bi bilo v nasprotju s splošnim interesom varstva potrošnikov.

(37) Obratno bi model, ki temelji na višji enotni davčni stopnji, podobni tisti za klasične igre na srečo, spletne igralnice odvrnil od pridobivanja dovoljenj za nudenje teh storitev na Danskem, zaradi česar ne bi bili izpolnjeni cilji zakona glede liberalizacije. To bi bilo tudi v nasprotju s splošnim interesom varstva potrošnikov, saj ne bi bilo mogoče učinkovito izvajati nadzora nad spletnimi igrami na srečo.

(38) Da bi podprli svoje stališče, so danski organi predstavnikom političnih strank danskega parlamenta predložili memorandum ministrstva za davke z dne 6. marca 2010 o stopnji davka, ki jo je treba določiti ([12]). Memorandum kaže, da je treba veljavno različno davčno obravnavo šteti za posledico usklajevanja med zagotavljanjem spoštovanja zakona na eni strani ter povečevanjem davčnega prihodka in ohranjanjem zmernega igranja iger na srečo na drugi strani.

(39) S tem v zvezi so danski organi menili, da je treba upoštevati tudi mednarodno konkurenco in globalno naravo industrije spletnih iger na srečo. V zvezi s tem so se danski organi sklicevali na „Študijo o igrah na srečo na notranjem trgu Evropske unije“, v skladu s katero stroški poslovanja doma ne bi smeli presegati stroškov poslovanja v tujini, zato da bi se potrošniki in dobavitelji raje odločali za delovanje pod njihovo jurisdikcijo in ne pod jurisdikcijo drugih držav ([13]).

(40) Poleg tega so danski organi trdili, da načelo Sodišča v zadevi *Salzgitter*, v skladu s katerim Komisija pri ugotavljanju, ali priglašeni ukrepi pomenijo državno pomoč, priglašene stopnje obdavčitve ne bi smela primerjati s stopnjami v drugih državah članicah ([14]), ne velja za priglašeni zakon, saj različna davčna obravnava klasičnih

([11]) Švicarski inštitut za primerjalno pravo, Študija o igrah na srečo na notranjem trgu Evropske unije, končno poročilo, Evropska komisija, 2006. http://ec.europa.eu/internal_market/services/docs/gambling/study1_en.pdf

([12]) Za angleško različico memoranduma glej Prilogo B pripomb danskih organov z dne 14. januarja 2011 na sklep o začetku postopka. Danska različica memoranduma je na voljo v Prilogi 20 k priglasitvi s strani danskih organov z dne 6. julija 2010.

([13]) Švicarski inštitut za primerjalno pravo, Študija o igrah na srečo na notranjem trgu Evropske unije Evropska komisija 2006, poglavje 7, str. 1402.

([14]) Zadeva T-308/00, *Salzgitter* proti *Komisiji Evropskih skupnosti*, ZOdl. 2004, str. II-1933, točka 81. Odstavek se glasi: „Zato je za opredelitev, kaj v smislu sodne prakse glede pojma državne pomoči pomeni prednost, v okviru določene pravne ureditve treba ugotoviti referenco, na podlagi katere se primerja to prednost. V obravnavanem primeru za ugotovitev, kaj je v smislu navedene sodne prakse ‚normalna‘ davčna obremenitev, ni mogoče primerjati davčnih pravil, ki se uporabljajo v vseh državah članicah ali samo v nekaterih izmed njih, ne da bi se izkrivil cilj in uporaba določb o nadzoru državnih pomoči. Ob odsotnosti harmonizacije davčnih določb držav članic na ravni Skupnosti bi se namreč presojalo dejansko in pravno različne položaje, ki izhajajo iz različnosti zakonov in drugih predpisov držav članic. Podatki, ki jih je v okviru obravnavane pritožbe predložila tožeča stranka, poleg tega ponazarjajo različnost med državami članicami, zlasti glede vrste in stopenj obdavčenja investicijskega blaga.“ Sklep Komisije C2/09 *MoRaKG, Pogoji za kapitalske naložbe* (UL C 60, 14.3.2009, str. 9), odstavek 25.

in spletnih igralnic temelji izrecno na notranjih davčnih razlogih. Danska vlada zlasti ni upoštevala davčnih stopenj, ki veljajo v drugih državah članicah, da bi povečala konkurenčnost danskega igralništva, ampak je želela samo doseči ustrezno ravnovesje med navedenimi političnimi cilji priglašenega zakona.

(41) Poleg tega so danski organi trdili, da si je Komisija napačno razlagala zadevo *Salzgitter*, saj se nanjo ni oprla pri oceni selektivne narave priglašenega ukrepa, ampak pri preučevanju, ali se lahko selektivnost priglašenega ukrepa šteje za upravičeno.

(42) Zaradi navedenih razlogov danski organi menijo, da bi bilo treba priglašeni davčni ukrep, če bi bil razglašen za selektivnega, obravnavati kot upravičenega zaradi logike davčnega sistema.

5. PRIPOMBE TRETJIH STRANI

(43) Komisija je prejela pripombe 17 zainteresiranih tretjih strani, tudi pritožnikov: sedem od teh strani je bilo združenj ([15]), sedem je bilo podjetij ([16]), tri pa so bile države članice ([17]).

Pripombe tretjih strani, ki podpirajo stališče danskih organov

(44) Glede selektivnosti ukrepa so nekatere zainteresirane strani trdile, da spletne in klasične igralnice niso v dejansko in pravno primerljivem položaju, saj ta podjetja ne delujejo na istem trgu, zaradi česar davčni ukrep ni ločen od splošno veljavnega davčnega sistema. Zato se davčnega ukrepa ne sme šteti za selektivnega.

(45) Da bi podprle to stališče, so tretje strani trdile, da se proizvodi, ki jih nudijo klasične in spletne igralnice, med seboj precej razlikujejo. Dejavnosti, ki so na voljo v klasičnih igralnicah, pomenijo družabno izkušnjo, pri kateri so v nasprotju s spletnimi igrami na srečo pogovor, videz in fizično okolje osrednji del igralniške razsežnosti. Poleg tega je treba klasične igre na srečo obravnavati kot del celotne zabavne izkušnje, ki jo dopolnjujejo druge dejavnosti, kot jih nudijo restavracije, bari, prostori za srečanja in hotelske storitve.

(46) Poleg tega so te zainteresirane strani trdile, da pri spletnih in klasičnih igrah na srečo nevarnost glede zasvojenosti ni enaka. To stališče podpira sodna praksa Sodišča Evropske unije, ki je menilo, da „se ponujanja iger na srečo po spletu prav tako lahko izkažejo za vir drugačnih in večjih nevarnosti na področju varstva potrošnikov“ ([18]). Navedena je tudi študija o igrah na srečo, ki jo je objavil *Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale* ([19]), v skladu s katero spletne igre na srečo predstavljajo dejansko nevarnost zasvojenosti, ki jo mora obravnavati reguliran trg za spletne igre na srečo.

(47) Poleg tega so nekatere zainteresirane strani trdile, da obstaja delitev trga iger na srečo na podlagi različnih distribucijskih kanalov, ki bi predstavljali bistveni element za razlikovanje različnih upoštevnih trgov. S tem v zvezi so navedle mnenje francoskega organa za konkurenco z dne 20. januarja 2011, v katerem je bilo ugotovljeno, da bi se lahko spletne igre na srečo razlikovale od igranja iger na srečo v klubih ali na prodajnih mestih ([20]).

(48) Nekatere zainteresirane strani so tudi poudarile, da se klasične igralnice soočajo z omejenim konkurenčnim pritiskom na določenem geografskem področju, na katerem nudijo svoje igre. Nasprotno pa se spletne igralnice soočajo s hudo konkurenco drugih spletnih igralnic. Ker so igre v klasičnih igralnicah vezane na fizično lokacijo, se morajo stranke fizično premakniti, da bi prišle na zadevno lokacijo. Na Danskem, na primer, je samo šest lokacij, na katerih lahko poslujejo klasične igralnice. Nasprotno pa spletne igralnice omogočajo igralcem, da dostopajo do velikega števila spletnih iger, ki jih nudijo različni mednarodni ponudniki. Poleg tega močno konkurenco spletnih igralnic še povečuje obstoj posebnih spletnih strani, ki primerjajo ponudbe različnih ponudnikov spletnih iger na srečo, ter številnih blogov in forumov, ki igralcem omogočajo primerjanje proizvodov, cen in storitev spletnih ponudnikov.

([15]) Evropsko igralniško in stavniško združenje (European Gaming and Betting Association, *EGBA*), Združenje za igranje iger na srečo na daljavo (Remote Gambling Association, RGA), Automatenverband, Eupportunity, Van Speelautomaten, danska gospodarska zbornica in Evropsko združenje igralnic (European Casino Association, ECA).

([16]) PokerStars, Betfair, Club Hotel Casino Loutraki, Royal Casino (skupaj z DAB), BWin, Compu-Game, devet igralnic v Grčiji (Club Hotel Casino Loutraki, Regency Casino Parnes, Regency Casino Thessaloniki, Casino Xanthi (Vivere Entertainment S.A.), Casino Rio (Theros International gaming INC.), Casino Corfu (grški Casino Corfu), Casino Rodos, Porto Carras Grand Resort 20 in Casino Syrou).

([17]) Estonija, Francija in Španija.

([18]) Zadeva C-46/08 *Carmen Media Group*, [2009], še ni objavljena, točka 103.

([19]) Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale, Jeux de hasard et d'argent – Contextes et addictions, julij 2008, http://lesrapports.ladocumentationfrancaise.fr/BRP/084000697/0000.pdf.

([20]) Autorité de la Concurrence Française, Avis 11-A-02 z dne 20. januarja 2011.

(49) Hkrati te zainteresirane strani poudarjajo, da so stopnje dobička pri spletnih igrah na srečo zaradi hude konkurence med spletnimi ponudniki in pomanjkanjem take konkurence med klasičnimi igralnicami precej nižje kot stopnje dobička pri klasičnih igrah na srečo. Zato bi imele spletne igralnice precej nižje stopnje dobička glede na izplačilo, tj. odstotek vplačanih zneskov, ki se pripišejo nazaj strankam. Poleg tega lahko klasične igralnice nudijo druge stranske proizvode in imajo zaradi tega stranske zaslužke, na primer hoteli, bari, restavracije, ki jih v spletnem okolju ni. Zato bi bila, ker lahko imajo klasične igralnice večji zaslužek od iger na srečo kot spletne igralnice, razlika v davčnih stopnjah upravičena z načelom „finančne zmožnosti plačila", v skladu s katerim tisti, ki lahko nosi večje davčno breme, plača višje davke.

(50) Poleg navedenih trditev so nekatere zainteresirane strani tudi trdile, da bi bilo merilo selektivnosti zaradi narave in splošne sheme davčnega sistema upravičeno tudi, če bi bilo za danski ukrep ugotovljeno, da je selektiven. Namen danske različne davčne stopnje je bilo zagotoviti, da bi spletni ponudniki zaprosili za dansko dovoljenje in tako v prihodnosti plačevali danske davke, obenem pa zagotoviti, da se dosežejo cilji glede varstva potrošnikov iz danske zakonodaje o igrah na srečo.

(51) V zvezi s tem so se nekatere zainteresirane strani sklicevale na obvestilo Komisije iz leta 1998 o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe, ki zadevajo obdavčitev ustvarjenega dohodka ([21]), v skladu s katerim je celoten namen davčnega sistema pobiranje prihodkov za izdatke države. Na tej podlagi so zavzele stališče, da cilja glede povečanja davčnega prihodka od zagotavljanja spletnih iger na srečo danskim rezidentom ne bi bilo mogoče doseči z davčno stopnjo, višjo od stopnje, ki je za spletne igre na srečo določena v priglašenem zakonu.

Pripombe tretjih strani, ki nasprotujejo stališču danskih organov

(52) V nasprotju s prejšnjimi trditvami so druge tretje strani – v glavnem klasične igralnice – predložile pripombe proti stališču danskih organov.

(53) V bistvu so te zainteresirane strani trdile, da bi bilo treba danski davčni sistem obravnavati kot selektivnega, saj uvaja različno davčno obravnavo med dvema skupinama podjetij, ki so ob upoštevanju ciljev ukrepa v dejansko in pravno primerljivem položaju. Te strani so trdile, da spletne in klasične igralnice izvajajo konkurenčne dejavnosti na enem in istem trgu in so zato v primerljivem položaju.

([21]) Obvestilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe, ki zadevajo neposredno obdavčitev ustvarjenega dohodka (UL C 384, 10.12.1998, odstavek 26).

(54) Svoje stališče so podprle s trditvijo, da so igre, ki jih nudijo spletne in klasične igralnice, podobne. Pravila iger na srečo v igralnicah bi bilo treba obravnavati kot enaka, navidezna interakcija s krupjeji ali drugimi igralci na spletu pa je primerljiva z dejansko interakcijo v klasičnih igralnicah. Proizvajalci igralnih avtomatov za klasične igralnice izdelujejo enake modele za spletno in klasično rabo. Zato so s tehničnega vidika igre na srečo na spletu in v klasičnih igralnicah enake glede tehnoloških platform, opisa, značilnosti, oblik in parametrov.

(55) Poleg tega so zainteresirane strani trdile, da so profili potrošnikov, ki uporabljajo spletne in klasične igralnice, primerljivi. Zato potrošniški vidik ne bi smel biti bistveni razlog za razlikovanje med spletnim in klasičnimi igrami na srečo.

(56) Nekatere zainteresirane strani so menile, da se spletne igre na srečo ne bi smele obravnavati kot dejavnost, ki se razlikuje od klasičnih iger na srečo, ampak samo kot drug način nudenja iger na srečo igralcem.

(57) Ob teh trditvah so zainteresirane strani menile, da bi bilo treba obstoječi trg iger na srečo obravnavati kot enotni trg, ki doživlja velike spremembe in za katerega je značilno prehajanje precejšnjega števila igralcev iz klasičnih v spletne igralnice. Za tak razvoj dogodkov je več možnih razlogov, vključno z vedno večjo uporabo interneta, nizkimi stroški delovanja spletnih igralnic na vseh ravneh (objekti, osebje in stalni stroški) ter dejstvom, da lahko zaradi nenehnega razvoja novih tehnologij spletne igralnice nudijo neomejen dostop do spletnih iger na srečo kjer koli in kadar koli.

(58) Zainteresirane strani predvidevajo, da se bo ta prenos tržnega deleža iz klasičnih v spletne igralnice zaradi hitrosti tehnološkega razvoja, tržnih spodbud in prodora na trg, ki je značilen za elektronsko poslovanje, v prihodnosti povečal, zaradi vseh teh dejavnikov pa je ta sektor iger na srečo izredno dinamičen in se zlahka preoblikuje. S tem v zvezi so se sklicevali tudi na sklepne predloge generalnega pravobranilca Bota v zadevi *Liga Portuguesa de Futebol Profissional* ([22]), po mnenju katerega je vpliv novih sredstev komuniciranja tak, da je mogoče igre na srečo in za denar, ki so bile včasih na voljo samo na določenih mestih, zaradi razvoja novih tehnologij, kot so telefoni, interaktivna televizija in splet, igrati kadar koli in kjer koli.

([22]) Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Bota (14. oktober 2008), Zadeva C-42/07, *Liga Portuguesa de Futebol Profissional*, ZOdl. 2009, str. I-10447, točka 41 in naslednje.

(59) Sklicevali so se tudi na študijo Komisije o igrah na srečo na notranjem trgu iz leta 2006 ([23]). V skladu s to študijo se bodo v „prihodnosti igre na srečo v igralnicah vedno bolj igrale preko strežnikov, saj se igralni avtomati vedno bolj selijo v programsko opremo iger, ki jo je mogoče prenesti s spleta“ ([24]). Ta razvoj bo zaznamoval razvoj novih hibridnih igralnic.

(60) Na podlagi teh trditev so zainteresirane strani sklenile, da je ukrep selektiven, saj spletne in klasične igralnice izvajajo dejavnosti, ki so pravno in dejansko v primerljivem položaju. Take selektivnosti pa prav tako ni mogoče upravičiti z logiko davčnega sistema. Poleg tega menijo, da uvedba višje davčne stopnje ne bi odvrnila spletnih ponudnikov, da zaprosijo za dovoljenje na Danskem.

(61) Sicer pa sklicevanje danskih organov na nacionalne davčne sisteme drugih držav članic, da bi upravičili potrebo po privabljanju ponudnikov spletnih igralnic, ni bistveno, saj je stalna sodna praksa, da mora vsaka utemeljitev temeljiti izrecno na nacionalnem davčnem sistemu ([25]). Poleg tega so trditev danskih organov, da je treba davčno stopnjo za nekatera podjetja znižati zaradi večje konkurenčnosti trga, sodišča vedno znova zavrnila.

6. PRIPOMBE DANSKE NA PRIPOMBE TRETJIH STRANI

(62) Danski organi ponavljajo svoje stališče, da priglašeni ukrep ni selektiven in ne pomeni državne pomoči ter poudarjajo, da vse intervencijske vlade podpirajo njihovo stališče in da z regulativnega vidika obstaja potreba po razlikovanju med spletnimi in klasičnimi igralnicami.

(63) Poudarjajo tudi, da je metodologija, ki se uporablja za opredelitev zadevnega trga za namene členov 101 in 102 PDEU, namenjena za zasebna podjetja in temelji na oceni zamenljivosti proizvoda z vidika povpraševanja in ponudbe, zaradi česar se ne bi smela uporabljati za namene ocene državne pomoči. Z uporabo te metodologije bi bila presežena pravila o državni pomoči, ki se v tem primeru uporabljajo za neodvisne davčne pristojnosti države članice.

(64) Po njihovem mnenju bi bilo treba spletne igre na srečo ločiti od klasičnih iger na srečo. S tem v zvezi so se sklicevali na stališče Komisije, ki ga je zavzela v postopkih združitev, v skladu s katerim igralni avtomati (avtomati za jackpot, avtomati na žetone in avtomati na denar ali plačljivi avtomati, namenjeni zabavi (amusements with prizes – AWP) oblikujejo ločen proizvodni trg ([26]). Med drugim so navedli tudi odločitev, ki jo je sprejel francoski organ za konkurenco, v skladu s katero klasični poker ni del istega trga kot spletni poker, saj je pri klasičnem pokru potrebna osebna samokontrola, opazovanje drugih igralcev, stroški so pogosto višji, z geografskega vidika pa je omejen ([27]). Navedli so tudi odločbo o združitvi britanskega urada za varstvo konkurence, ki razlikuje med stavnicami z dovoljenjem na eni strani in telefonskimi ali spletnimi stavami na drugi strani ([28]).

(65) Glede razlik na proizvodnih trgih so danski organi poudarili, da so po navedbah številnih intervenientov v igralnicah na voljo dodatne – in precej dražje – storitve. S sociološkega vidika so danski organi ponovili svoje stališče, da so oddaljeni in klasični igralci dva različna tipa potrošnikov, kot je navedeno tudi v pred kratkim objavljeni Zeleni knjigi Komisije o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu z dne 24. marca 2011, v kateri je navedeno, da je profil spletnih igralcev očitno drugačen od profila strank klasičnih igralnic ali stavnic ([29]).

(66) Danski organi so ponovili tudi, da je stopnja dobička glede na izplačilo za spletne igralnice zaradi nižjih stroškov poslovanja precej višja. Poudarili so tudi, da se spletne in klasične igralnice razlikujejo s tehničnega vidika uporabljene programske opreme, drugačne ureditve za pridobivanje dovoljenj in položaja lokalne dominantnosti klasičnih igralnic.

(67) Danski organi so nasprotovali tudi razlagi navedenega mnenja generalnega pravobranilca Bota v zadevi *Liga Portuguesa* s strani določenih zainteresiranih strani. Poudarili so, da je to mnenje, ki je bilo objavljeno v okviru svobode opravljanja storitev, v skladu z zamislijo, da bi bilo treba spletne igralnice obravnavati kot igralnice, ki niso v enakem pravnem in dejanskem položaju kot klasične igralnice.

(68) Vendar pa danski organi priznavajo, da bi lahko določene vrste spletnih iger še vedno pomenile drugačno obliko prodaje, kot na primer pri stavah.

([23]) Švicarski inštitut za primerjalno pravo, Študija o igrah na srečo na notranjem trgu Evropske unije, Evropska komisija 2006.
([24]) Ista študija, str. 1403.
([25]) Zadeva T-308/00, *Salzgitter AG* proti *Komisiji Evropskih skupnosti*, ZOdl. 2004, str. II-1933, točka 81.
([26]) Odločba Komisije z dne 14. marca 2003, COMP/M.3109, Candover/Cinven/Gala, odstavek 16.
([27]) Autorité de la Concurrence Avis n° 11-A-02 du 20 janvier 2011 relatif au secteur des jeux d'argent et de hasard en ligne.
([28]) Urad za varstvo konkurence, Odločba ME/1716-05 z dne 15. avgusta 2005 glede prevzema stavnic z dovoljenjem v lasti podjetja Stanley Plc. s stani podjetja William Hill.
([29]) Evropska komisija, Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, COM(2011) 128 konč., str. 3.

(69) Glede namena priglašenega zakona danski organi zavračajo trditev določenih zainteresiranih strani, da je priglašeni zakon namenjen privabljanju tujih ponudnikov iger na srečo. Cilji, za katere si prizadeva vlada, so cilji, našteti v zakonu o igrah na srečo. Poleg tega bi splošni namen novega zakona ostal nespremenjen, tj. ustvarjanje prihodka od iger na srečo, kot je namen vsakega podobnega sistema za zbiranje prihodkov za financiranje javnega proračuna.

(70) Danski organi se strinjajo tudi z mnenjem, ki so ga izrazile nekatere zainteresirane strani, in sicer, da bi se zmožnost plačila davčnih zavezancev lahko štela za smotrno utemeljitev. V zadevnem primeru bi bila finančna zmožnost spletnih igralnic dejansko precej nižja.

(71) Danski organi so poudarili, da je njihov davčni sistem za spletne igralnice zasnovan tako, da zagotavlja najboljši možni donos od prihodkov. Zato bi nižja davčna stopnja za spletne igralnice odražala potrebo po uskladitvi štirih ciljev iz priglašenega zakona s potrebo po čim višjih davčnih prihodkih.

7. OCENA UKREPA

7.1 Obstoj državne pomoči na podlagi člena 107(1) PDEU

(72) Na podlagi člena 107(1) PDEU je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

7.1.1 *Državna sredstva*

(73) Člen 107(1) PDEU zahteva, da pomoč dodeli država članica ali pa se dodeli iz državnih sredstev. Izguba davčnega prihodka je enaka porabi državnih sredstev v obliki davčnih izdatkov.

(74) V zadevnem primeru prisotnosti državnih sredstev ni nasprotovala nobena od strank, niti danski organi niti pritožniki niti tretje strani.

(75) Z omogočanjem spletnim igralnicam, da plačujejo davek po razmeroma nizki stopnji v višini 20 % svojega bruto prihodka od iger na srečo ([30]), se danski organi odrekajo prihodku, ki predstavlja državna sredstva. Komisija zato meni, da zadevni ukrep vključuje izgubo državnih sredstev in je zato dodeljen iz državnih sredstev.

([30]) Glej uvodni izjavi 15 in 16.

7.1.2 *Prednost*

(76) Ukrep mora pomeniti tudi finančno prednost za prejemnika. Pojem prednosti ne obsega samo koristi, ampak tudi posredovanja, ki v različnih oblikah blažijo stroške, ki običajno bremenijo proračun podjetja ([31]).

(77) V zadevnem primeru obstoju prednosti ni nasprotovala nobena od strank, niti danski organi niti pritožniki niti tretje osebe.

(78) Na podlagi zakona o davku od iger na srečo morajo spletne igralnice plačati davek na svoj bruto prihodek od iger na srečo v višini 20 %. Ta stopnja je precej nižja od stopnje, ki velja za klasične igralnice. Zato imajo spletne igralnice prednost v obliki manjšega davčnega bremena. Iz tega sledi, da zadevni ukrep pomeni prednost za podjetja, ki nudijo spletne igre na srečo.

7.1.3 *Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino*

(79) Pod pogoji člena 107(1) PDEU mora ukrep vplivati na trgovino znotraj EU in izkrivljati konkurenco ali groziti, da jo bo izkrivljal. V tem primeru bodo ponudniki spletnih iger na srečo, ki imajo sedež na Danskem, izpostavljeni konkurenci in bodo sodelovali v trgovini znotraj Skupnosti. Zato zakon o davku od iger na srečo, ki zagotavlja ugodno davčno obravnavo danskih podjetij, ki nudijo spletne igre na srečo, v vsakem primeru vpliva na trgovino znotraj Skupnosti in izkrivlja konkurenco ali grozi, da jo bo izkrivljal.

7.1.4 *Selektivnost*

(80) Da se ukrep lahko šteje za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, mora biti selektiven, v kolikor daje prednost določenim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga.

(81) Uveljavljena razlaga selektivnosti v sodni praksi je, da je ukrep selektiven, če „je namenjen delni oprostitvi denarnih prispevkov za podjetja, ki izhaja iz običajnega izvajanja splošnega sistema obveznih prispevkov, določenih z zakonom“ ([32]). Iz tega sledi, da je ukrep selektiven, če pomeni odmik od uporabe splošnega davčnega

([31]) Zadeva 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg* proti *Visoki oblasti Evropske skupnosti za premog in jeklo*, Recueil 1961, št. 3, str. 19.

([32]) Zadeva C-173/73, *Italijanska republika* proti *Komisiji Evropskih skupnosti*, Recueil 1974, str. 709, povzetek št. 3.

okvira. V skladu z obstoječo sodno prakso je treba oceniti, ali zadevni ukrep nekaterim podjetjem daje prednost pred drugimi podjetji, ki so ob upoštevanju ciljev zadevne sheme v dejansko in pravno primerljivem položaju ([33]).

(82) Če ukrep pomeni odmik od splošnega davčnega sistema, je treba v skladu s sodno prakso preučiti, ali to razlikovanje izhaja iz narave ali splošne sheme davčnega sistema, katerega del je ([34]). Z drugimi besedami, treba je ugotoviti, ali je zadevni ukrep, ki se zdi *a priori* selektiven, upravičen ob upoštevanju logike davčnega sistema ([35]).

Referenčni sistem

(83) V zadevnem primeru bi bilo treba referenčni sistem opredeliti kot davčno ureditev za danske igre na srečo. Zakon o davku od iger na srečo je namenjen ureditvi plačila dajatev na vse igre na srečo, ki so zagotovljene ali se odvijajo na Danskem, pa naj bo to na spletu ali preko klasičnih igralnic. Zato je treba zadevni ukrep (tj. različno davčno obravnavo v korist spletnih iger na srečo) oceniti glede na ta referenčni davčni sistem.

Odmik od splošnega davčnega sistema

(84) Ker priglašeni zakon določa, da imetniki dovoljenja za nudenje iger v spletnih igralnicah plačajo 20 % svojega bruto prihodka od iger na srečo, imetniki dovoljenj za nudenje iger v klasičnih igralnicah pa plačajo osnovno dajatev v višini 45 % svojega bruto prihodka od iger na srečo in dodatno dajatev v višini do 30 % za bruto dohodek od iger na srečo, se pojavi vprašanje, ali je treba spletne in klasične igralnice, za katere veljajo različni davki, obravnavati kot pravno in dejansko primerljive.

(85) Glede tega so danski organi vztrajno trdili, da spletne in klasične igre na srečo glede na platforme, stroške, finančne marže, družabno izkušnjo, dobavitelje ali proizvode pravno in dejansko niso primerljive.

([33]) Zadeva C-88/03, *Portugalska republika* proti *Komisiji Evropskih skupnosti*, ZOdl. 2006, str. I-7115, točka 54; zadeva C-172/03 *Wolfgang Heiser* proti *Finanzamt Innsbruck*, ZOdl. 2005, str. I-1627, točka 40; zadeva C-169/08, *Presidente del Consiglio dei Ministri* proti *Regione Sardegna*, ZOdl. 2009, str. I-10821, točka 61.

([34]) Zadeva C-487/06 P, *British Aggregates Association* proti *Komisiji*, ZOdl. 2008, str. 10515, točka 83.

([35]) Zadeva 173/73 *Italijanska republika* proti *Komisiji Evropskih skupnosti*, Recueil 1974, str. 709, točka 15; Obvestilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe, ki zadevajo neposredno obdavčitev ustvarjenega dohodka (UL C 384, 10.12.1998, odstavek 23).

(86) Poleg tega so, tako kot druge zainteresirane strani, poudarjali temeljno razliko med obema kategorijama ponudnikov, in sicer hudo konkurenco, s katero se soočajo spletne igralnice, v primerjavi s pomanjkanjem konkurence, s katero se soočajo klasične igralnice.

(87) Kljub številnim objektivnim razlikam med ponudniki spletnih in klasičnih iger na srečo (na primer fizična prisotnost proti prisotnosti na spletu) Komisija meni, da navedene razlike med spletnimi in klasičnimi igralnicami niso dovolj velike, da bi lahko, tako s pravnega kot dejanskega vidika, bistveno in odločilno razlikovali med obema vrstama podjetij.

(88) S tem v zvezi Komisija ugotavlja, da so igre, ki jih nudijo spletne in klasične igralnice, enakovredne. Igre, ki jih nudijo spletne in klasične igralnice – vključno z ruleto, bakaratom, punto bancom, blackjackom, pokrom in igranjem na igralnih avtomatih – so del iste dejavnosti igralništva, ne glede na to, ali se nahajajo na spletu ali na klasičnih lokacijah. Poleg tega se zdi, da so igre na srečo, ki so na voljo na spletu in na klasičnih lokacijah, glede na tehnične platforme, format in parametre primerljive s tehničnega vidika.

(89) S tem v zvezi Komisija meni, da so z vidika obdavčenja iger na srečo spletne igre na srečo samo drug distribucijski kanal podobne dejavnosti. To mnenje Komisija podpira z ugotovitvijo, da si spletne igralnice zelo prizadevajo, da bi simulirale izkušnjo klasične igralnice na način, ki spletnim igralcem daje občutek, kot da igrajo v okolju klasične igralnice in ne v virtualnem okolju.

(90) Da bi podprli svoje stališče, da spletne in klasične igre na srečo pravno in dejansko nista primerljivi dejavnosti, so danski organi med drugim navedli odločitev britanskega urada za varstvo konkurence, ki razlikuje med stavnicami z dovoljenjem na eni strani ter telefonskimi ali spletnimi stavami na drugi strani ([36]). Vendar pa ta navedba nasprotuje mnenju danskih organov, da so spletne in klasične stave enake dejavnosti ([37]). Glede tega je sporno tudi, da bi danski organi klasične in spletne stave šteli za podobne dejavnosti in zanje uvedli enako davčno obravnavo, druge vrste spletnih in klasičnih iger na srečo pa bi obravnavali kot različne dejavnosti in zanje uvedli različne davčne stopnje.

([36]) Glej opombo 28.

([37]) Člen 6 zakona o davku od iger na srečo.

(91) Danski organi so se sklicevali tudi na odločbo v zadevi Candover-Cinven-Gala ([38]), v kateri je bilo ugotovljeno, da igralni avtomati (avtomati za jackpot, avtomati na žetone in avtomati na denar ali plačljivi avtomati, namenjeni zabavi (amusements with prizes – AWP) oblikujejo ločen proizvodni trg ([39]). Vendar pa je treba ob dejstvu, da se ta odločba ni nanašala na uporabo pravil o državni pomoči ali vprašanje selektivnosti, opozoriti, da čeprav odločba navaja, da „igralni avtomati (avtomati za jackpot, avtomati na žetone in avtomati na denar ali plačljivi avtomati, namenjeni zabavi) oblikujejo ločen proizvodni trg," navaja tudi, da „se lahko obravnavajo kot del sklopa iger na srečo na zadevnih mestih, kjer se nahajajo, tj. igralnicah, dvoranah za tombolo, igralnih salonih, pivnicah, stavnicah itd." ([40]).

(92) Domnevna razlika med družbeno-gospodarskimi profili potrošnikov, nevarnost zasvojenosti ali razvoj trga prav tako ne zadoščajo za dokaz, da spletne in klasične igre na srečo predstavljajo dve različni vrsti dejavnosti, ki pravno in dejansko nista primerljivi. Za nekatere študije, na katere so se opirali danski organi in drugi pritožniki, se zdi, da obsegajo dovolj ugotovitev za podporo nasprotnih sklepov. Tako danski organi glede študije Komisije o igrah na srečo na notranjem trgu iz leta 2006 ([41]) trdijo, da študija dokazuje, da sta spletni in klasični trg ločena ([42]). Nasprotno pa nekatere zainteresirane strani isto študijo ([43]) navajajo, da bi dokazale, da trga spletnih iger na srečo ne bi smeli obravnavati kot nov trg, ampak kot razvoj istega trga iger na srečo, ki ga je zaznamoval razvoj novih hibridnih igralnic ([44]).

(93) Podobno se nasprotujoče si izjave najdejo v študiji, ki jo je izvedel danski nacionalni center za socialne raziskave ([45]), navajajo pa jo tako danski organi kot pritožniki. Danski organi trdijo, da se igralci v klasičnih igralnicah razlikujejo od igralcev v spletnih igralnicah glede na starost, spol in stopnjo izobrazbe, pritožniki pa s sklicevanjem na isto študijo trdijo, da študija kaže, da med profili igralcev, ki igrajo v klasičnih ali spletnih igralnicah, ni bistvene razlike. Po njihovem mnenju študija kaže, da so igralci, ki igrajo igre tako v klasičnih kot spletnih igralnicah, običajno mladi moški, stari med 18 in 24 let ([46]).

([38]) Glej uvodno izjavo 64.
([39]) Glej opombo 26.
([40]) Glej prejšnjo opombo.
([41]) Švicarski inštitut za primerjalno pravo, Študija o igrah na srečo na notranjem trgu Evropske unije, 2006.
([42]) Glej odgovore danskih organov na zahtevo po informacijah, 20. oktober 2010, odstavek 2.10; Pripombe danskih organov, 14. januar 2011, str. 9, odstavek 42.
([43]) Glej pripombe danskega združenja proizvajalcev igralnih avtomatov in Royal Casino, poslane 18. februarja 2011, str. 1.
([44]) Iste pripombe, str. 1403.
([45]) Študija, ki jo je izvedel Socialforskningsinstituttet (nacionalni center za socialne raziskave), 2007.
([46]) Glej na primer pripombe, ki jih je poslalo devet grških igralnic, 21. februar 2011, str. 18.

(94) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da je treba spletne in klasične igralnice obravnavati kot pravno in dejansko primerljive. Ker spletno in klasično igranje iger na srečo predstavljata enako nevarnost, priglašeni ukrep obravnava tako spletne kot klasične igre na srečo. Zadevni ukrep uvaja različno davčno obravnavo v korist spletnih igralnic in na škodo klasičnih igralnic. Iz tega sledi, da je treba zadevni ukrep *a priori* obravnavati kot selektiven v smislu člena 107 PDEU, saj pomeni odmik od splošnega davčnega sistema.

Upravičenost v skladu z logiko davčnega sistema

(95) Ali se ukrep, ki se zdi *a priori* selektiven, lahko upraviči z naravo in logiko sistema, je treba oceniti ob upoštevanju obstoječe sodne prakse. Selektivnost ukrepa je mogoče upravičiti z usmerjevalnimi načeli ali utemeljitvijo davčnega sistema.

(96) Glede tega so danski organi trdili, da je glede na posebnosti zadevnega sektorja različna davčna obravnava v korist spletnih igralnic edini način za zagotavljanje učinkovitosti davčnega sistema. Višja davčna stopnja bi ponudnike spletnih igralnic odvrnila od pridobivanja danskega dovoljenja, uvedba nižjega davčnega bremena za vse zadevne ponudnike pa bi bila v nasprotju s splošnim ciljem ohranjanja igranja iger na srečo na razumni ravni.

(97) Danski organi so trdili tudi, da finančna zmožnost spletnih igralnic, ki naj bi bila nižja od finančne zmožnosti klasičnih igralnic, upravičuje različne davčne stopnje med obema kategorijama igralnic.

(98) Ob upoštevanju navedenih trditev Komisija opozarja, da mora država članica v skladu s sodno prakso ([47]) in Obvestilom Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe, ki zadevajo neposredno obdavčitev ustvarjenega dohodka ([48]) ugotoviti, ali zadevni ukrep izhaja iz osnovnih ali iz usmerjevalnih načel tega sistema. Utemeljitev na podlagi narave ali splošne sheme zadevnega davčnega sistema predstavlja izjemo od načela, da je državna pomoč prepovedana. Zato jo je treba razlagati ozko ([49]).

([47]) Zadeva 173/73, *Italijanska republika* proti *Komisiji Evropskih skupnosti*, Recueil 1974, str. 709, točka 15.
([48]) Obvestilo Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za ukrepe, ki zadevajo neposredno obdavčitev ustvarjenega dohodka (UL C 384, 10.12.1998, odstavek 23).
([49]) Združene zadeve T-127/99, T-129/99 in T-148/99, *Diputación Foral de Álava in drugi* proti *Komisiji*, Recueil 2002, str. II-1275, točka 250.

(99) Iz tega sledi, da morajo danski organi dokazati, da je zadevni davčni ukrep upravičen zaradi logike davčnega sistema. Vendar pa danski organi niso predložili zadostnih in prepričljivih dokazov, ki bi podprli njihovo trditev, da znižanje davčne stopnje za določen segment (spletni ponudniki) obsežnejše kategorije (ponudniki iger na srečo) kot sredstvo za zagotavljanje, da bodo spletni ponudniki zaprosili za dovoljenje, izhaja iz načel in logike, na katerih temelji danski davčni sistem. Zlasti cilj privabljanja tujih ponudnikov storitev spletnih iger na srečo na Danskem in njihovo upoštevanje danskih pravil bi bilo treba obravnavati kot cilj javne politike, ki je zunaj logike davčnega sistema.

(100) Podobno glede domnevne zmožnosti plačila ponudnikov spletnih iger na srečo danski organi niso uspeli dokazati, da obstaja razlika med dobičkonosnostjo spletnih in klasičnih iger na srečo, ki bi upravičila različno davčno obravnavo. Prav tako danski organi niso dokazali, da je finančna zmožnost plačila načelo, ki je zajeto v njihovem sistemu neposrednega obdavčenja podjetij in ki bi ga lahko uporabili v zadevnem primeru za utemeljitev različne davčne obravnave spletnih in klasičnih igralnic.

(101) Iz navedenega sledi, da po mnenju Komisije selektivnost priglašenega ukrepa ob upoštevanju logike davčnega sistema ni upravičena.

7.1.5 *Sklepna ugotovitev*

(102) Ob upoštevanju navedenega Komisija meni, da so merila iz člena 107(1) PDEU izpolnjena in da ukrep, ki uvaja nižjo davčno stopnjo za spletne igre na srečo, pomeni državno pomoč za ponudnike storitev spletnih iger na srečo s sedežem na Danskem.

7.2 **Združljivost ukrepa na podlagi člena 107(3)(c) PDEU**

(103) Člen 107(2) in (3) Pogodbe o delovanju Evropske unije navaja pravila, ki določajo, kdaj so določeni ukrepi pomoči združljivi z notranjim trgom in katere vrste pomoči se lahko štejejo za združljive z notranjim trgom.

(104) Komisija meni, da se lahko zadevni ukrep šteje za združljivega z notranjim trgom na podlagi odstopanja iz člena 107(3)(c) PDEU, ki omogoča „… pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.“

(105) Komisija ugotavlja, da ukrep ne spada na področje uporabe veljavnih smernic za uporabo člena 107(3)(c) PDEU. Zato ga je treba oceniti neposredno ob upoštevanju te določbe Pogodbe. Da bi veljal za združljivega s skupnim trgom po členu 107(3)(c) PDEU, mora ukrep pomoči slediti cilju skupnega interesa ter veljati za potrebnega in sorazmernega. Pri ocenjevanju združljivosti ukrepa z notranjim trgom Komisija tehta njegov pozitivni učinek pri doseganju cilja skupnega interesa in njegove možne negativne stranske učinke, kot je izkrivljanje trgovine in konkurence. Ta preizkus temelji na tristopenjskem preverjanju. Prvi dve stopnji obravnavata pozitivne učinke državne pomoči, tretja pa negativne učinke ter posledično tehtanje pozitivnih in negativnih učinkov ([50]). Preizkus je sestavljen na naslednji način:

1. Ali ima ukrep pomoči natančno opredeljen cilj skupnega interesa?

2. Ali je pomoč dobro oblikovana za dosego cilja skupnega interesa, tj. ali predlagana pomoč odpravlja tržno nepopolnost ali izpolnjuje drug cilj? Pri tem je treba zlasti izpostaviti naslednje:

   (a) ali je ukrep pomoči ustrezen instrument, tj. ali obstajajo drugi primernejši instrumenti?

   (b) ali obstaja spodbujevalni učinek, tj. ali pomoč spreminja vedenje morebitnih upravičencev?

   (c) ali je ukrep pomoči sorazmeren, tj. ali bi lahko bila enaka sprememba v vedenju dosežena z manj pomoči?

3. Ali sta izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino omejena, tako da je splošno ravnovesje pozitivno?

7.2.1 *Cilj skupnega interesa*

(106) Danski organi so pojasnili, da bodo preoblikovali nacionalno zakonodajo o prirejanju iger na srečo in stav ter veljavno monopolno ureditev nadomestili z regulirano in delno liberalizirano ureditvijo. Liberalizacija naj bi bila med drugim potrebna tudi zaradi skladnosti z zakonodajo EU po začetku postopka za ugotavljanje kršitev in izdaji obrazloženega mnenja dne 23. marca 2007 ([51]) ter zaradi odziva na grožnjo, ki so jo predstavljale nezakonite spletne igre na srečo ponudnikov iger na srečo iz drugih držav.

([50]) Glej „Akcijski načrt državnih pomoči – Manjša in bolje usmerjena državna pomoč: časovni načrt za reformo državnih pomoči 2005–2009“, COM(2005) 107 konč.

([51]) Glej opombo 6.

(107) Do zdaj je bil danski sektor iger na srečo v bistvu državni monopol, saj je bilo izdano samo eno dovoljenje, in sicer podjetju, ki ga nadzira država, „Danske Spil A/S“. Kljub regulativnemu okviru, ki tujim ponudnikom spletnih iger na srečo prepoveduje oglaševanje njihovih storitev potrošnikom, ki prebivajo na Danskem, so številni ponudniki spletnih iger na srečo s sedežem v drugih državah članicah in tudi iz tretjih držav svoje storitve nudili preko kanalov, ki se ne nahajajo na Danskem, npr. satelitskih televizijskih kanalov, ki oddajajo iz Združenega kraljestva. Danski organi so v priglasitvi navedli, da prepovedi za druge ponudnike iger na srečo, ki svoje storitve oglašujejo na Danskem, ne morejo izvajati v praksi zaradi danskih sodnih postopkov, v katerih je bilo izpostavljeno, da obstoječi danski monopol v sektorju iger na srečo pomeni omejitev prostega pretoka storitev. Zato je prišlo do nezadovoljivega položaja, v katerem je bila zakonitost obstoječega monopola izpodbijana tako v upravnih in sodnih postopkih kot tudi preko neposrednega zagotavljanja storitev spletnih iger na srečo s strani ponudnikov brez dovoljenja, ki imajo sedež v drugih jurisdikcijah.

(108) V skladu z obrazložitvenim memorandumom, ki spremlja zakon o igrah na srečo, je bil postopek liberalizacije upravičen s sklicevanjem na najnovejši tehnološki razvoj, kar je pomenilo, da je Danska zdaj del globalne komunikacijske družbe, v kateri imajo potrošniki dostop do številnih storitev ponudnikov iz različnih jurisdikcij. V zadnjih desetih letih so se spletne igre na srečo razvile v pomemben prodajni proizvod na internetu, zlasti po uvedbi spletnega pokra. Internet je danskim državljanom ponudil priložnost, da primerjajo proizvode podjetja Danske Spil in obseg teh proizvodov s proizvodi, ki jih nudijo ponudniki spletnih iger na srečo s sedežem v Združenem kraljestvu, na Malti, v Gibraltarju in drugih državah. V zadnjih letih vedno večje število Dancev uporablja storitve mednarodnih ponudnikov iger na srečo. Kot so pojasnili danski organi, je vlado skrbelo, da bi lahko bilo nudenje iger na srečo, če ga ne bi učinkovito uredili in nadzorovali, povezano z negativnimi učinki na družbo v obliki kaznivih dejanj in izgube nadzora nad javnim redom ter bi lahko povzročilo zasvojenost ranljivih posameznikov od iger na srečo. Hkrati je dobiček podjetja Danske Spil stalno upadal. Danski organi morajo zato urediti in nadzorovati igre na srečo, ki so na voljo danskim državljanom, da bi lahko usmerili igre na srečo v nadzorovan okvir in tako preprečili pojav negativnih učinkov na družbo.

(109) V zvezi s tem Komisija opozarja, da sektor iger na srečo v Evropski uniji še nikoli ni bil predmet usklajevanja. V skladu s členom 2 Direktive o storitvah so igre na srečo celo izrecno izključene iz področja uporabe Direktive ([52]). Vendar pa lahko kljub pomanjkanju sekundarne zakonodaje na tem področju čezmejne igre na srečo sodijo na področje uporabe temeljnih svoboščin Pogodbe, tj. pravice do ustanavljanja (člen 49 PDEU) in svobode opravljanja storitev (člen 56 PDEU).

(110) Člen 56 PDEU načeloma zahteva prepoved vseh omejitev svobode opravljanja storitev, tudi če se ta omejitev uporablja brez razlikovanja za nacionalne ponudnike storitev in ponudnike iz drugih držav članic, če ta omejitev prepoveduje, ovira ali zmanjšuje privlačnost dejavnosti ponudnika s sedežem v drugi državi članici, kjer zakonito ponuja podobne storitve ([53]). Uveljavljena sodna praksa je tudi, da zakonodaja države članice, ki ponudnikom s sedežem v drugih državah članicah prepoveduje nudenje storitev na območju te prve države članice prek interneta, pomeni omejitev svobode opravljanja storitev iz člena 56 PDEU ([54]). Poleg tega je svoboda opravljanja storitev v korist tako ponudnikov kot prejemnikov storitev ([55]).

(111) V zadevnem primeru, čeprav nudenje iger na srečo prvenstveno spada na področje uporabe temeljne svoboščine iz člena 56 PDEU, danska zakonodaja vpliva tudi na pravico do ustanavljanja. Na podlagi člena 27 zakona o igrah na srečo Danska zahteva, da imajo ponudniki spletnih iger na srečo sedež na Danskem, če pa so rezidenti druge države članice EU ali EGP, pa morajo imenovati pooblaščenega predstavnika. Utemeljitev omejitev je enaka za pravico do ustanavljanja in svobodo opravljanja storitev.

(112) Omejitve teh temeljnih svoboščin so sprejemljive le kot izredni ukrepi, izrecno določeni v členu 52 PDEU, ali utemeljene v skladu s sodno prakso Sodišča ob upoštevanju nujnih razlogov splošnega interesa. Člen 52(1) PDEU dovoljuje omejitve, upravičene na podlagi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

(113) Glede iger na srečo je Sodišče v svojih sodbah priznalo nekatere razloge za upoštevanje prevlade splošnih interesov, kot so cilji v zvezi z varstvom potrošnikov ter preprečevanje goljufij in spodbujanja k prekomernemu zapravljanju pri igrah na srečo ter splošna potreba po ohranjanju javnega reda. S tem v zvezi bi lahko moralne, verske ali kulturne posebnosti ter škodljive moralne in finančne posledice za posameznika in družbo, ki izhajajo iz iger ali stav, upravičile obstoj široke diskrecijske pravice nacionalnih organov, da lahko določijo zahteve glede varstva potrošnikov in družbenega reda. V skladu s

([52]) Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36).

([53]) Zadeva C-76/90 *Säger*, Recueil 1991, str. I-4221, točka 12; zadeva C-58/98 *Corsten*, Recueil 2000, str. I-7919, točka 33.

([54]) Zadeva C-243/01 *Gambelli*, Recueil 2003, str. I-13031, točka 54.

([55]) Združeni zadevi 286/82 in 26/83, *Luisi in Carbone*, Recueil 1984, str. 377, točka 16.

tem morajo biti omejitve v vsakem primeru upravičene z višjimi razlogi v javnem interesu, biti primerne za zagotovitev uresničitve cilja, ki ga zasledujejo, in ne smejo presegati tistega, kar je potrebno za njegovo dosego. Prav tako jih je treba uporabljati brez diskriminacije ([56]).

(114) Treba pa je opozoriti, da izguba davčnega prihodka ni eden izmed razlogov, ki so navedeni v členu 52 PDEU ali sprejeti v sodni praksi ([57]), zato je ni mogoče šteti za nujen razlog v javnem interesu, na podlagi katerega bi bilo mogoče upravičiti ukrep, ki načeloma nasprotuje temeljni svoboščini.

(115) Kar zadeva, natančneje, upravičenost omejitev glede nudenja čezmejnih dejavnosti iger na srečo, je Sodišče menilo ([58]):

„57. V teh okoliščinah je treba ugotoviti […], da se na področju predpisov o igrah na srečo pojavljajo znatna moralna, verska in kulturna razhajanja med državami članicami. Ker to področje ni usklajeno na ravni Skupnosti, mora pri teh vprašanjih vsaka država članica na podlagi lastne lestvice vrednot presojati zahteve za varstvo zadevnih interesov.

58. Zgolj dejstvo, da je država članica izbrala drugačen sistem varstva, kot ga je sprejela druga država članica, ne more vplivati na presojo potrebe po predpisih, sprejetih na tem področju, in njihove sorazmernosti. Te je treba presojati samo glede na cilje, ki si jih prizadevajo doseči pristojni organi zadevne države članice, in glede na raven varstva, ki ga nameravajo zagotoviti.

59. Države članice zato prosto določajo cilje svoje politike na področju iger na srečo in v določenem primeru natančno določijo želeno raven varstva. Vendar morajo omejitve, ki jih določijo, izpolnjevati pogoje, ki so razvidni iz sodne prakse Sodišča v zvezi z njihovo sorazmernostjo (zgoraj navedena sodba Placanica in drugi, točka 48).

[…]

69. Glede tega je treba poudariti, da sektor iger na srečo, ki se ponujajo prek interneta, ni predmet usklajevanja na ravni Skupnosti. Država članica lahko torej upravičeno meni, da samega dejstva, da gospodarski subjekt […] prek interneta zakonito ponuja storitve iz tega sektorja v drugi državi članici – kjer ima sedež in kjer zanjo načeloma že veljajo pravni pogoji in jo nadzorujejo pristojni organi te države – ni mogoče šteti za zadostno jamstvo, da bodo nacionalni potrošniki zavarovani pred nevarnostjo goljufije in kaznivih dejanj, če se upoštevajo težave, ki jih lahko imajo v takih okoliščinah organi države članice, v kateri je sedež, pri presoji poklicne usposobljenosti in poštenosti gospodarskih subjektov.

70. Poleg tega igre na srečo, ki so dostopne prek interneta, zaradi neobstoja neposrednega stika med potrošnikom in gospodarskim subjektom vključujejo drugačna in večja tveganja v zvezi z morebitnimi goljufijami gospodarskih subjektov v škodo potrošnikom, kot jih vključujejo te igre na zanje običajnih trgih.“

(116) V nedavni sodbi se je Sodišče podrobno posvetilo nevarnostim spletnih iger na srečo ([59]):

„103. Poudariti je treba, da se značilnosti ponujanja iger na srečo prek interneta prav tako lahko izkažejo kot izvor drugačnih in večjih nevarnosti na področju varstva potrošnikov – zlasti pa v zvezi z mladimi in osebami, ki so posebej nagnjene k igram na srečo ali pri katerih obstaja verjetnost, da se to nagnjenje razvije – kot jih vključujejo te igre na zanje običajnih trgih. Poleg zgoraj navedenega neobstoja neposrednega stika med potrošnikom in ponudnikom sta tudi posebna lahka in stalna dostopnost iger na internetu ter morebiten povečan obseg in pogostost take mednarodne ponudbe v okolju, v katerem je igralec tudi izoliran in za katero sta značilni anonimnost in neobstoj družbenega nadzora, dejavnika, ki pripomoreta k razvoju zasvojenosti z igrami na srečo in z njimi povezani čezmerni porabi ter lahko zato povečata s tem povezane negativne družbene in moralne posledice, kot so poudarjene v ustaljeni sodni praksi.

([56]) Glej zadevo C-243/01, *Gambelli*, Recueil 2003, str. I-13031, točke 63 do 65, ter združene zadeve C-338/04, C-359/04 in C-360/04, *Placanica in drugi*, ZOdl. 2007, str. I-1891, točke 46 do 49.

([57]) Zadeva C-446/03, *Marks & Spencer*, ZOdl. 2005, str. I-10837, točka 44; zadeva C-319/02, *Manninen*, ZOdl. 2004, str. I-7477, točka 49, in navedena sodna praksa. Glede omejitev dejavnosti iger na srečo glej zadevo C-243/01, *Gambelli*, Recueil 2003, str. I-13031, točki 61 in 62.

([58]) Zadeva C-42/07 *Liga Portuguesa de Futebol Profissional*, ZOdl. 2009, str. I-10447, točka 57 in naslednje.

([59]) Zadeva C-46/08, *Carmen Media Group*, [2009], še ni objavljena, točka 103.

104. Poleg tega je treba v zvezi z diskrecijsko pravico držav članic glede določitve ravni varstva potrošnikov in družbenega reda na področju iger na srečo ugotoviti, da v zvezi z merilom sorazmernosti ni nujno, da omejevalni ukrep, ki so ga določili organi države članice, ustreza ideji, ki je skupna vsem državam članicam glede načina varstva zadevnega legitimnega interesa (glej po analogiji sodbo z dne 28. aprila 2009 v zadevi Komisija proti Italiji, C-518/06, ZOdl., str. I-3491, točki 83 in 84).

105. Glede na navedeno je treba ugotoviti, da je ukrep prepovedi kakršnega koli ponujanja iger na srečo prek interneta načeloma lahko ustrezen za doseganje ciljev preprečevanja čezmerne porabe pri igranju iger na srečo, boja zoper zasvojenost z igrami na srečo in varstva mladih, čeprav je ponujanje takih iger po običajnejših kanalih dovoljeno."

(117) Pomanjkanje usklajenosti na področju iger na srečo in različni pristopi držav članic glede dovoljenih iger na srečo ter ponudnikov, ki jih lahko nudijo, kažejo na zelo razdrobljen notranji trg za nudenje čezmejnih storitev iger na srečo. Medtem ko nekatere države članice omejujejo ali celo prepovedujejo nekatere igre na srečo, so se druge odločile za bolj odprte trge. Številne države članice so zaradi povečane ponudbe spletnih iger na srečo nedavno spremenile svojo zakonodajo na področju iger na srečo ali jo spreminjajo.

(118) Danski organi niso predložili podrobnih podatkov o obsegu nezakonitih iger na srečo danskih rezidentov, ampak so poudarili, da je razvoj nereguliranega sektorja spletnih iger na srečo z družbenega vidika zaskrbljujoč.

(119) Ta trend potrjuje Zelena knjiga Evropske komisije iz marca 2011 ([60]). Priloženi delovni dokument služb Komisije navaja, da je na Danskem v letu 2008 bruto prihodek od spletnih iger na srečo znašal 250 milijonov EUR, od tega je bilo 14 % (tj. 34 milijonov EUR) povezanih z igrami na srečo v igralnicah in 22 % (tj. 56 milijonov EUR) s pokrom ([61]). Po definiciji so tako spletne igre na srečo v igralnicah kot spletni poker prepovedane dejavnosti.

([60]) Evropska komisija, Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, COM(2011) 128 konč., str. 8.

([61]) Evropska komisija, Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, Delovni dokument služb Komisije, SEC(2011) 321, str. 10.

(120) Te številke naj bi se še povečale. Zelena knjiga poroča, da so spletne igre na srečo najhitreje rastoči del trga iger na srečo, ki je ustvaril 7,5 % letnega prihodka celotnega trga iger na srečo v letu 2008 (EU-27), do leta 2013 pa naj bi svoj obseg podvojil ([62]). Drugič, delež spletnih iger na Danskem glede na celotni segment iger na srečo znaša po ocenah 21,9 %, kar je druga najvišja stopnja v EU, kjer povprečje znaša 7,5 % ([63]).

(121) Ob upoštevanju navedene sodne prakse in splošnih značilnosti trga iger na srečo v EU Komisija meni, da so trditve danskih organov glede upravičenosti sprejetega ukrepa dobro utemeljene. Komisija se zaveda zlasti posebnosti zadevnih dejavnosti: spletne igre na srečo, ki so na voljo prek interneta, so preoblikovale sektor in ustvarile globalni trg z zabrisanimi fizičnimi mejami. Glede tega, kot je navedeno v Zeleni knjigi iz leta 2011 ([64]), Komisija tudi ugotavlja, da obstaja potreba po preprečevanju škodljivih negativnih posledic, ki jih lahko imajo spletne igre na srečo za potrošnike. Poleg velike nevarnosti zasvojenosti s spletnimi igrami na srečo, na katero opozarjajo različne socialne študije ([65]), je treba posebno pozornost nameniti mladoletnim osebam in drugim ranljivim skupinam, vključno z igralci z nizkim dohodkom, igralci s preteklo zasvojenostjo od iger na srečo in mladimi odraslimi, ki se ne zavedajo nevarnosti, povezanih s težavami z igrami na srečo. Da bi zaščitile te kategorije morebitnih igralcev, bi morale države članice nadzorovati sektor spletnih iger na srečo, med drugim z uvedbo starostne omejitve ali pogoji za izdajo dovoljenja, nadzorom sistemov za obdelavo plačil in omejevanjem trženja ali oglaševanja spletnih iger na srečo.

(122) Reforma, ki je bila sprejeta na Danskem in je botrovala sprejetju priglašenega ukrepa, je zato v skladu s ciljem Zelene knjige Evropske komisije z dne 24. marca 2011 o „spletnih igrah na srečo na notranjem trgu", in sicer prispevati k oblikovanju pravnega okvira za spletne igre na srečo v državah članicah, ki bi zagotavljal večjo pravno varnost vsem interesnim skupinam ([66]). Zelena knjiga je bila odziv na sklepe Sveta iz decembra 2010, ki so pozdravili obsežno posvetovanje Evropske komisije o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, ki bi

([62]) Glej opombo 60.

([63]) Evropska komisija, Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, Delovni dokument služb Komisije, SEC(2011) 321, str. 9.

([64]) Evropska komisija, Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, COM(2011) 128 konč., str. 19.

([65]) Za podrobnosti o teh študijah glej Evropsko komisijo, Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, COM(2011) 128 konč., str. 19 in naslednje.

([66]) Evropska komisija, Zelena knjiga o spletnih igrah na srečo na notranjem trgu, COM(2011) 128 konč., str. 7.

omogočilo poglobljeno razpravo o vprašanjih zlasti glede spletnih iger na srečo ([67]), in na resolucijo Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2009, v kateri je Parlament Komisijo pozval, naj v tesnem sodelovanju z nacionalnimi vladami preuči gospodarske in negospodarske učinke nudenja čezmejnih iger na srečo ([68]). Poudariti je treba, da je zakonodajna reforma, izvedena prek priglašenega ukrepa, v skladu s cilji, ki jih zagovarja Komisija, ter je privedla do začetka postopkov za ugotavljanje kršitev in pošiljanja obrazloženega mnenja danskim organom marca 2007 ([69]).

(123) Zato Komisija meni, da priglašeni zakon o davkih od iger na srečo, v kolikor bo liberaliziral trg ter omogočil danskim in tujim ponudnikom spletnih iger na srečo, da nudijo svoje storitve danskim rezidentom, obenem pa zagotovil, da izpolnjujejo potrebne pogoje za pridobitev dovoljenja od danskih organov, služi dobro opredeljenemu cilju skupnega interesa.

7.2.2 *Pomoč, ki ustreza želenemu cilju*

(124) Ukrep pomoči se šteje za potrebnega in sorazmernega, če obsega instrument, primeren za doseganje opredeljenega cilja skupnega interesa, če ima spodbujevalni učinek na upravičence in če ne uvaja nepotrebnega izkrivljanja konkurence.

Primeren instrument

(125) Danski organi so se odločili, da bodo liberalizirali danski trg spletnih iger na srečo in dovolili izdajanje neomejenega števila spletnih dovoljenj. Vendar pa za izdajo takega dovoljenja veljajo številni pogoji, ki so med drugim povezani z zanesljivostjo direktorja podjetja, ki zaprosi za dovoljenje. Da bi bila liberalizacija uspešna, se je danska vlada tudi odločila, da bo znižala obdavčenje spletnih igralnic in tako ohranila nespremenjene samo davčne stopnje za klasične igralnice. Glede tega so pritožniki trdili, da znižanje davčne stopnje za spletne igralnice ni bila najustreznejša rešitev. Na primer, blokiranje plačil in sporočil (instrumenti za omejevanje) bi se lahko še vedno uporabljalo za doseganje ciljev postopka liberalizacije, ne da bi pri tem uvedli nižje davčne stopnje za spletne igralnice. Po mnenju pritožnikov bi se lahko Danska odločila, da uvede prepoved nezakonitih spletnih iger na srečo z blokiranjem „plačil in sporočil“ (filtriranje domene, blokiranje internetnega protokola in blokiranje plačil) ali z omejitvijo števila dovoljenj, ki bodo izdana.

(126) Glede uporabe „sistemov blokiranja“ Zelena knjiga Komisije navaja, da je učinkovitost sistemov blokiranja odvisna od predhodno določenih in posodobljenih seznamov elementov, ki jih je treba blokirati, ter od učinkovitosti sistemov programske opreme. Vendar pa se pojavi vprašanje, ki so ga izpostavili danski organi, ali bi lahko ti sistemi blokiranja prinesli pričakovane rezultate, saj bi se lahko spletne igralnice izognile blokadi na spletu tako, da bi spremenile „vrata“, ki jih uporabljajo, prepoved določenih plačil pa bi lahko blokirala popolnoma zakonito trgovinsko poslovanje, ki ni povezano s stavami in nagradami.

(127) Glede možnosti izdajanja omejenega števila spletnih dovoljenj so učinki odvisni od števila dovoljenj, ki bodo izdana. Če je število omejeno na samo nekaj dovoljenj, bo majhno število konkurentov zmanjšalo konkurenco in vplivalo na ponudbo, kar bi v primerjavi z neomejenim številom dovoljenj pomenilo višje stroške za potrošnike v obliki nižje stopnje dobička glede na izplačilo. Manjše število dovoljenj omejuje tudi raznolikost in kakovost izbire, ki je na trgu na voljo potrošnikom, ter proizvajalce spodbuja k manjši skrbnosti pri odzivanju na želje in potrebe potrošnikov ([70]). Pri omejevanju števila dovoljenj se pojavi tudi vprašanje glede meril za določanje števila dovoljenj na nesamovoljen način, glede tega, katere institucije bi nadzorovale zahteve za izdajo dovoljenja in na kakšen način, ter glede obravnavanja nezakonitega nudenja storitev, tj. kdo sprejme katere ukrepe proti nezakonitemu nudenju iger na srečo ([71]).

(128) Glede na te pomisleke Komisija meni, da je nižja davčna stopnja za spletne igre na srečo ustrezen instrument za doseganje ciljev liberalizacije novega zakona o igrah na srečo. Ukrep pomoči bo zagotovil, da bodo spletne igralnice, ki želijo danskim rezidentom nuditi igre na srečo, zaprosile za dovoljenje in spoštovale veljavne nacionalne predpise.

Spodbujevalni učinek

(129) Komisija meni, da ukrep pomoči lahko spremeni ravnanje tujih ponudnikov spletnih iger na srečo, saj nižja davčna stopnja te ponudnike spodbuja, da na Danskem pridobijo dovoljenje in tako spletne igre na srečo prvič nudijo na zakonit način.

([67]) Sklep o okviru za področje iger na srečo in stav v državah članicah EU, sprejet na 3057. srečanju Sveta za konkurenco v Bruslju 10. decembra 2010, dokument Sveta 16884/10.

([68]) Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2009 o neoporečnosti spletnih iger na srečo, (2008/22125(INI)), P6-2009-0097. Ta vprašanja vključujejo oglaševanje in trženje, mladoletne osebe, goljufije in kazniva dejanja ter neoporečnost, socialno odgovornost, varstvo potrošnikov in obdavčevanje.

([69]) Glej uvodno izjavo 7.

([70]) Švicarski inštitut za primerjalno pravo, Študija o igrah na srečo na notranjem trgu Evropske unije, Evropska komisija 2006, str. 1108.

([71]) Švicarski inštitut za primerjalno pravo, International vergleichende Analyse des Glücksspielwesens, 2009, str. 18.: http://mpk.rlp.de/mpkrlpde/sachthemen/studie-zum-glueckssspielwesen/.

Sorazmernost pomoči

(130) Pomoč se šteje za sorazmerno, če enake spremembe ravnanja ne bi bilo mogoče doseči z manj pomoči in manj izkrivljanja. Znesek pomoči mora biti omejen na najmanjšo vrednost, potrebno za izvedbo dejavnosti. V zadevnem primeru Komisija meni, da so danski organi ukrep oblikovali tako, da bo čim bolj zmanjšal morebitni znesek državne pomoči in izkrivljanje konkurence, ki izhaja iz ukrepa.

(131) V memorandumu z dne 6. marca 2010 o stopnji davka, ki jo je treba določiti, ki ga je dansko ministrstvo za davke predložilo predstavnikom političnih strank danskega parlamenta ([72]), je bila izbira nižje davčne stopnje v višini 20 % bruto prihodka od iger na srečo za spletne igre na srečo utemeljena z navedbo naslednjih meril:

(a) igre na srečo, ki so na voljo na podlagi danskih dovoljenj, bi morale biti prilagojene ponudbi ponudnikov spletnih iger na srečo v tujini, tj. davčna stopnja mora biti prilagojena tako, da bo ustrezala visokim stopnjam dobička glede na izplačilo, ki jih nudijo tuji ponudniki spletnih iger na srečo, in jih tako spodbudila, da dejansko zaprosijo za dovoljenje;

(b) skupno število iger, ki so na voljo, bi bilo treba povečati, kar bi pripomoglo k povečanju prometa;

(c) igre na srečo bi morale biti tako zanimive, da igralci ne bi hoteli igrati iger na straneh tujih (nezakonitih) ponudnikov;

(d) treba bi bilo uporabiti instrumente blokiranja in zagotoviti, skupaj z uporabo točk (a) do (c), da se igranje iger na srečo na straneh nezakonitih ponudnikov zmanjša na najnižjo možno raven.

(132) V tem memorandumu danski organi opozarjajo, da zakonodaja Združenega kraljestva, ki naj bi bila zelo blizu danski zakonodaji na področju iger na srečo, za spletne igre na srečo določa davčno stopnjo v višini 15 %. Danski organi so menili, da bi lahko bila davčna stopnja za spletne igre na srečo višja kot v Združenem kraljestvu, saj bo Danska, v nasprotju z Združenim kraljestvom, uvedla tudi dopolnilne ukrepe za blokiranje, kar bo igralcem otežilo igranje iger na srečo na straneh tujih ponudnikov, ki nimajo danskega dovoljenja.

(133) Podobno danski organi navajajo primera Francije in Italije, ki sta liberalizirali svoje trge in uvedli višje stopnje dajatve kot Združeno kraljestvo. Danski organi opozarjajo, da so ti trgi precej večji od danskega trga. Velikost trga lahko vidno vpliva na pripravljenost ponudnika, da vstopi na trg, tudi če je stopnja davka višja, saj so stroški, ki so vedno povezani z vzpostavitvijo poslovanja na novem trgu, precej višji za vstop na manjše trge.

(134) V memorandum je vključena tudi simulacija morebitnega učinka davčnih stopenj v višini 15, 20 in 25 % na dohodke, pri čemer so upoštevane tudi morebitne spremembe igralnih vzorcev igralcev in ukrepov ponudnikov. Simulacija je pokazala, da bo davčna stopnja v višini 20 % še vedno dovolj privlačna za ponudnike iger na srečo, da bodo zaprosili za dansko dovoljenje, in za igralce, da bodo imeli na voljo privlačne storitve. Višja davčna stopnja (tj. 25 %) bi po pričakovanjih povečala pritisk na izplačila, zaradi česar bi se pozitivni učinek 25-odstotne davčne stopnje na dohodek izkazal za manjšega od učinka pri 20-odstotni stopnji.

(135) Danski zakonodajalec je zato sklenil, da bi bile najverjetnejši rezultat višje davčne stopnje za spletne igre na srečo storitve, ki niso tako zanimive za igralce, zaradi česar bi se zmanjšal promet in s tem izničila pričakovanja glede večjih prihodkov od davkov.

(136) Sklepe, ki jih je danski zakonodajalec sprejel glede ustrezne stopnje obdavčitve za spletne igre na srečo, potrjuje tudi poročilo svetovalne družbe na tem področju, ki je ugotovila, da davčna stopnja v višini 20 % ne bi pomenila izgube dohodka, ki bi ga država v nasprotnem primeru prejela ([73]). V skladu s tem poročilom je bila to najvišja stopnja, ki je ekonomsko izvedljiva – višja stopnja bi bila „stopnja brez dobička“, tj. davčna stopnja, ki bi bila preprosto previsoka, da bi imeli ponudniki zadosten poslovni razlog za vstop na trg. Nad to stopnjo bi se dobiček od davka manjšal.

(137) Glede na navedeno Komisija meni, da davčna stopnja v višini 20 % bruto prihodka od iger na srečo, ki velja za spletne igralnice, ni nižja od stopnje, potrebne za zagotovitev, da so cilji zakona o davku na srečo doseženi. Zato ukrep pomoči izpolnjuje zahtevo glede sorazmernosti iz sodne prakse Sodišča.

7.2.3 *Vpliv na konkurenco in trgovino med državami članicami*

(138) Glede vpliva ukrepa pomoči na konkurenco in trgovino je treba razlikovati med morebitnimi izkrivljanji trgovine med državami članicami in izkrivljanji konkurence na Danskem, zlasti med obstoječimi klasičnimi igralnicami.

([72]) Glej uvodno izjavo 38.

([73]) Družba H2 Gambling Capital, An independent model assessment of various taxation/licensing models for regulating remote gambling in the Netherlands (neodvisna ocena modela različnih modelov obdavčitve/dovoljenj za urejanje spletnih iger na srečo na Nizozemskem), februar 2011.

(139) Glede trgovine med državami članicami ni pričakovati nobenega negativnega vpliva. Zakon o igrah na srečo omogoča danskim rezidentom, da igre na srečo igrajo zakonito na straneh spletnih igralnic. Te spletne strani niso omejene samo na danske rezidente, ampak lahko do njih v skladu z omejitvami nacionalnih zakonodaj dostopajo rezidenti vseh držav članic EU. Z določitvijo davčne stopnje za spletne igralnice v višini 20 % bruto prihodka od iger je danski ukrep pomoči na splošno v skladu s stopnjami podobnih davkov v drugih državah članicah, ki so že preoblikovale svojo zakonodajo na področju spletnih iger na srečo. Na primer, Belgija in Združeno kraljestvo sta za spletne igre na srečo uvedli davčno stopnjo v višini 15 % bruto prihodka od iger, druge države članice pa so uvedle še nižje stopnje (na primer Estonija 5 % bruto prihodka od iger, Latvija 10 % bruto prihodka od iger, Finska 8,25 % bruto prihodka od iger). Samo Slovaška je uvedla davčno stopnjo v višini 27 % bruto prihodka od iger.

(140) Glede izkrivljanja konkurence na Danskem naj bi ukrep koristil številnim različnim danskim in tujim spletnim igralnicam, ki do zdaj svojih storitev niso smele nuditi danskim rezidentom. Danska je predložila seznam ponudnikov spletnih iger na srečo, ki so že izrazili pripravljenost, da zaprosijo za dovoljenje. Ker je imelo do zdaj dovoljenje za nudenje spletnih iger na srečo samo eno podjetje, ki je pod nadzorom države, bo liberalizacija povečala splošno konkurenčnost na trgu.

(141) Čeprav ukrep pomeni državno pomoč in njegovo izvajanje morda ne bo brez posledic za obstoječe klasične igralnice, ki so obdavčene z davčno stopnjo do 75 % bruto prihodka od iger na srečo, Komisija meni, da je celotno ravnovesje izvajanja ukrepa pozitivno.

(142) Kot je bilo prikazano, se sektor in igralci ne bi odzvali na možnost zakonitega nudenja spletnih iger na srečo na danskem trgu, če bi bila davčna stopnja za spletne igre na srečo določena na enaki ali podobni stopnji kot za klasične igralnice, zaradi česar ne bi bili izpolnjeni opredeljeni cilji skupnega interesa, za katere si prizadeva zakon o igrah na srečo.

(143) V skladu s tem je Komisija sklenila, da je ukrep združljiv z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU.

8. **SKLEPNA UGOTOVITEV**

(144) Komisija meni, da priglašeni zakon pomeni davčno prednost za spletne igralnice, ki je dodeljena iz državnih sredstev. Ukrep se *a priori* šteje za selektivnega, saj razlikuje med spletnimi igralnicami in klasičnimi igralnicami, ki so, ob upoštevanju cilja, za katerega si ukrep prizadeva, v dejansko in pravno primerljivem položaju. Danski organi niso uspeli dokazati, da je *a priori* selektivnost priglašenega ukrepa upravičena zaradi logike davčnega sistema. Zato se priglašeni zakon šteje za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

(145) Vendar pa Komisija meni, da pomoč izpolnjuje pogoje, ki so potrebni, da se pomoč šteje za združljivo z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Ukrep C 35/10, ki ga Danska namerava izvesti v obliki davka na spletne igre na srečo v danskem zakonu o davku od iger na srečo, je združljiv z notranjim trgom v smislu člena 107(3)(c) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Izvajanje ukrepa se torej dovoli.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Dansko.

V Bruslju, 20. septembra 2011

Za Komisijo

Joaquín ALMUNIA

Podpredsednik

NOTRANJI AKTI IN POSLOVNIKI

SPREMEMBE NAVODIL SODNEMU TAJNIKU SPLOŠNEGA SODIŠČA

SPLOŠNO SODIŠČE

ob upoštevanju člena 23 svojega poslovnika,

ob upoštevanju Navodil sodnemu tajniku, sprejetih 5. julija 2007, kakor so bila spremenjena z odločbo Splošnega sodišča z dne 17. maja 2010,

SPREJEMA TE SPREMEMBE NAVODIL SODNEMU TAJNIKU:

Člen 1

1. V členu 2(5) se beseda „vloge“ nadomesti s „procesni akti“, v preostalem pa sprememba ne zadeva slovenske različice.

2. Člen 3 se spremeni, kot sledi:

— v odstavku 1 je najprej sprememba, ki ne zadeva slovenske različice, v nadaljevanju tega odstavka pa se besedilo „vse listine“ nadomesti z „vsi procesni akti“;

— v odstavku 2 se beseda „listine“, ki je rabljena dvakrat, v obeh primerih nadomesti z „akta“;

— besedilo odstavka 4, drugi pododstavek, se nadomesti s tem besedilom:

„Zaznamek o vpisu v vpisnik, ki vključuje navedbo opravilne številke in dneva vpisa v vpisnik, se naredi na izvirniku procesnega akta, ki ga stranke vložijo, ali na različici, ki se šteje za izvirnik tega akta ([1]), in na vsakem prepisu, ki se jim vroči. Ta zaznamek se naredi v jeziku postopka.“;

— besedilo odstavka 5 se nadomesti s tem besedilom:

„Kadar vpis procesnega akta v vpisnik ni narejen na dan, ko je vložen, se ta dan navede v vpisniku in na izvirniku ali različici, ki se šteje za izvirnik, ter na prepisih tega akta.“;

— v odstavku 6 se po besedilu „sodni tajnik, uradnik ali uslužbenec v sodnem tajništvu vlogo prejel,“ doda besedilo „dan iz člena 5 odločbe Splošnega sodišča z dne 14. septembra 2011,“.

3. Člen 4 se spremeni, kot sledi:

— drugi pododstavek odstavka 2 postane prvi pododstavek odstavka 3;

— tretji pododstavek odstavka 2 postane drugi pododstavek odstavka 3;

— četrti pododstavek odstavka 2 postane odstavek 4;

— odstavek 3 postane odstavek 5.

4. Člen 5 se spremeni, kot sledi:

— besedilo odstavka 1 se nadomesti s tem besedilom:

„Spis zadeve vsebuje: procesne akte, po potrebi z njihovimi prilogami, na katerih je zaznamek iz člena 3(4), drugi pododstavek, teh navodil, ki ga podpiše sodni tajnik, odločbe, sprejete v tej zadevi, vključno s tistimi o zavrnitvi sprejema aktov, poročila za obravnavo, zapisnike obravnave, vročitve sodnega tajnika in glede na okoliščine primera vsak drug akt ali korespondenco, ki se upošteva pri razsojanju o zadevi.“;

([1]) V smislu člena 3 odločbe Splošnega sodišča z dne 14. septembra 2011 o vlaganju in vročanju procesnih aktov prek aplikacije e-Curia (UL C 289, str. 9).

— v odstavku 2 se besedilo „, ali se listina vloži v spis“ nadomesti z „o vložitvi procesnega akta v spis“;

— v odstavku 4, prvi pododstavek, se besedi „v izvirniku“ črtata;

— besedilo odstavka 5 se nadomesti s tem besedilom:

„Zaupne in nezaupne različice procesnih aktov so v spis vložene ločeno. Dostop do zaupne različice procesnih aktov je dovoljen le strankam, glede katerih ni bilo odrejeno zaupno obravnavanje.“;

— v odstavku 6 se besedilo „Z listino, ki je bila predložena“ nadomesti s „S procesnim aktom, ki je bil predložen“, besedi „bila vložena“ se nadomestita z „bil vložen“, v nadaljevanju tega odstavka pa sprememba ne zadeva slovenske različice;

— v odstavku 7 se izraz „listin“ nadomesti s „procesnih aktov“;

— v odstavku 8 se izraz „vlog“ nadomesti s „procesnih aktov“.

5. Člen 6 se spremeni, kot sledi:

— v odstavku 1 se besedilo „delov ali listin spisa“ nadomesti s „podatkov v spisu“;

— v odstavku 2, prvi pododstavek, se besedilo „delov ali listin spisa“ nadomesti s „podatkov v spisu“, besedilo „točke od 74 do 77“ pa s „točke od 88 do 91“.

6. Člen 7 se spremeni, kot sledi:

— v naslovu se beseda „listin“ nadomesti s „procesnih aktov“;

— v odstavku 1, prvi pododstavek, se beseda „listin“ nadomesti z „aktov“;

— v odstavku 1, drugi pododstavek, se beseda „listin“ nadomesti s „procesnih aktov“;

— v odstavku 1, tretji pododstavek, se beseda „vloge“ nadomesti s „procesnega akta“, besedilo „iz točk 55 in 56“ pa s „iz točke 55“;

— v odstavku 1, četrti pododstavek, se besedilo „v točkah 57 in 59“ nadomesti z „v točkah 64 in od 66 do 68“, beseda „vloge“ pa s „procesnega akta“;

— v odstavku 2 se besedilo „vlog, ki niso predvidene“ nadomesti s „procesnih aktov, ki niso predvideni“;

— v odstavku 3, prvi pododstavek, se beseda „listin“ nadomesti s „procesnih aktov“, besedilo „sklep iz člena 43(7) Poslovnika o določitvi pogojev, pod katerimi se vloga, ki je bila elektronsko posredovana sodnemu tajništvu, šteje za izvirnik,“ se nadomesti z „odločbo Splošnega sodišča z dne 14. septembra 2011“, beseda „listine“, ki je med besedama „le“ in „ki“, se nadomesti z „akte“, pred besedo „podpisa“ pa se doda „lastnoročnega“;

— v odstavku 4 se besedilo „listin ali dokumentov“ nadomesti z „listin“, besede „vlogi ali“ in „k vlogam“ pa se črtajo;

— v odstavku 5, prvi pododstavek, se besedi „vloge ali“ črtata;

— v odstavku 5, drugi pododstavek, se besedilo „listine ali dokumenti, ki so priloženi vlogi ali procesnemu aktu, niso prevedeni“ nadomesti z „listine, ki so priložene procesnemu aktu, niso prevedene“;

— v odstavku 5, tretji pododstavek, sprememba v prvem delu tega pododstavka ne zadeva slovenske različice, v nadaljevanju tega pododstavka pa se beseda „listine“ nadomesti z „akta“;

— besedilo odstavka 6 se nadomesti s tem besedilom:

„Kadar stranka izpodbija to, da je sodni tajnik zavrnil procesni akt, ta predloži ta akt predsedniku, da odloči, ali ga je treba sprejeti.“.

7. V členu 9(2) se besede „zadevno vlogo ali“ nadomestijo z „zadevni“.

8. Člen 10 se spremeni, kot sledi:

— sprememba v odstavku 1, prvi pododstavek, ne zadeva slovenske različice;

— v odstavku 1, drugi pododstavek, se zadnji stavek črta;

— v odstavku 4, drugi pododstavek, se beseda „listine“ nadomesti s „procesni akti“, v nadaljevanju pa sprememba ne zadeva slovenske različice;

— sprememba v odstavku 5 ne zadeva slovenske različice;

— besedilo odstavka 6 se nadomesti s tem besedilom:

„Če je priloga k procesnemu aktu zaradi obsega ali drugih razlogov predložena le v enem izvodu in prepisov ni mogoče vročiti strankam, sodni tajnik stranke o tem obvesti in navede, da jim je priloga na voljo za vpogled v sodnem tajništvu.“.

9. V členu 11(2) se beseda „Listine“ nadomesti s „Procesni akti“, v nadaljevanju pa sprememba ne zadeva slovenske različice.

10. V členu 12 se beseda „dokumente“ nadomesti z „akte“.

11. V členu 13(3) se besedilo „dokazov ali listin, predloženih“ nadomesti s „procesnih aktov, predloženih“.

12. Člen 17 se spremeni, kot sledi:

— v odstavku 1 se beseda „vloge“ nadomesti s „procesnega akta“;

— v odstavku 2 se beseda „vloge“ nadomesti s „procesnega akta“.

13. V členu 19(2) se po besedi „Poslovnika“ doda besedilo, „odločbe Splošnega sodišča z dne 14. septembra 2011 in pogojev uporabe aplikacije e-Curia,“.

Člen 2

Te spremembe Navodil sodnemu tajniku se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.

Veljati začnejo dan po objavi.

V Luxembourgu, 24. januarja 2012

Sodni tajnik	*Predsednik*
E. COULON	M. JAEGER

PRAKTIČNA NAVODILA ZA STRANKE PRI SPLOŠNEM SODIŠČU

Kazalo

I. PISNI POSTOPEK . . . 25

A. SPLOŠNE DOLOČBE . . . 25

A.1. Uporaba tehničnih sredstev sporočanja . . . 25

1) Aplikacija e-Curia . . . 25

2) Telefaks ali elektronska pošta . . . 25

A.2. Predstavitev procesnih aktov . . . 26

A.3. Predstavitev datotek, vloženih prek aplikacije e-Curia . . . 27

A.4. Dolžina vlog . . . 27

B. ZGRADBA IN VSEBINA VLOG . . . 28

B.1. Neposredne tožbe . . . 28

1) Tožba in odgovor na tožbo (v zadevah, ki ne spadajo na področje intelektualne lastnine) . . . 28

a. Tožba . . . 28

b. Odgovor na tožbo . . . 29

2) Tožba in odgovor na tožbo (v zadevah intelektualne lastnine) . . . 29

a. Tožba . . . 29

b. Odgovor na tožbo . . . 30

B.2. Pritožba . . . 30

a. Pritožbena vloga . . . 30

b. Odgovor na pritožbo . . . 31

C. PREDLOŽITEV PRILOG K PROCESNIM AKTOM . . . 31

D. DOPOLNITEV PROCESNIH AKTOV . . . 32

D.1. Dopolnitev tožb . . . 32

a. Pogoji, katerih neupoštevanje upravičuje dejstvo, da se tožba ne vroči . . . 32

b. Obličnostne zahteve, katerih neupoštevanje upravičuje odložitev vročitve . . . 33

c. Obličnostne zahteve, katerih neupoštevanje ne preprečuje vročitve . . . 34

D.2. Poprava obsežnih tožb . . . 34

D.3. Dopolnitev drugih procesnih aktov . . . 35

E. PREDLOG ZA OBRAVNAVANJE PO HITREM POSTOPKU . . . 35

F. PREDLOG ZA ODLOG IN DRUGE ZAČASNE ODREDBE . . . 36

G. PREDLOG ZA ZAUPNO OBRAVNAVANJE . . . 36

a. V primeru predlogov za intervencijo . . . 37

b. V primeru združenih zadev . . . 37

H. PREDLOGI V ZVEZI Z DRUGO IZMENJAVO VLOG 37

H.1. Vloge za dovoljenje za vložitev replike ali duplike v zadevah s področja intelektualne lastnine 37

H.2. Predlog za odobritev replike v postopku s pritožbo 37

I. PREDLOGI ZA USTNO OBRAVNAVO 37

I.1. Vloge za ustno obravnavo v zadevah s področja intelektualne lastnine 37

I.2. predlogi za ustno obravnavo v postopku s pritožbo 38

J. VLOGE ZA PRAVNO POMOČ 38

II. USTNI POSTOPEK 39

III. ZAČETEK VELJAVNOSTI TEH PRAKTIČNIH NAVODIL 41

SPLOŠNO SODIŠČE

na podlagi člena 150 svojega Poslovnika;

ob upoštevanju, da je v interesu učinkovitega izvajanja sodne oblasti za zastopnike strank, naj so to odvetniki ali zastopniki v smislu člena 19 Protokola o Statutu Sodišča Evropske unije (v nadaljevanju: Statut), treba izdelati praktična navodila glede vlaganja procesnih aktov in kar najbolje pripraviti potek ustne obravnave pred Splošnim sodiščem;

ob upoštevanju, da ta navodila povzemajo, pojasnjujejo in dopolnjujejo nekatere določbe Poslovnika Splošnega sodišča in da naj bi omogočila zastopnikom strank, da upoštevajo okoliščine, s katerimi se srečuje to sodišče, zlasti glede prevajanja, notranje obdelave procesnih aktov in tolmačenja;

ob upoštevanju, da na podlagi navodil, ki jih je Splošno sodišče podalo sodnemu tajniku 5. julija 2007 (UL L 232, str. 1), kakor so bila spremenjena 17. maja 2010 (UL L 170, str. 53) in 24. januarja 2012 (UL L 68, str. 23) (v nadaljevanju: navodila sodnemu tajniku), sodni tajnik skrbi za to, da so procesni akti, ki se vlagajo v spis, v skladu s Statutom, Poslovnikom in temi praktičnimi navodili za stranke (v nadaljevanju: praktična navodila) ter z navodili sodnemu tajniku, zlasti pa zahteva, če je to potrebno, da se akti, ki z njimi niso v skladu, dopolnijo in jih, če niso dopolnjeni, po potrebi zavrne, če niso v skladu z določbami Statuta ali Poslovnika;

ob upoštevanju, da bodo zastopniki strank, ki delujejo kot osebe s področja pravosodja, s tem da bodo spoštovali praktična navodila, imeli zagotovilo, da bo Splošno sodišče ustrezno obravnavalo predložene procesne akte in da glede določb, vsebovanih v teh praktičnih navodilih, ne bodo izpostavljeni uporabi člena 90(a) Poslovnika;

po posvetovanju s predstavniki zastopnikov držav članic, institucij, ki intervenirajo v postopkih pred Splošnim sodiščem, in Sveta odvetniških zbornic Evropske unije (CCBE);

SPREJEMA NASLEDNJA PRAKTIČNA NAVODILA:

I. **PISNI POSTOPEK**

A. SPLOŠNE DOLOČBE

A.1. **Uporaba tehničnih sredstev sporočanja**

1) *Aplikacija e-Curia*

1. Z uporabo e-Curie (https://curia.europa.eu/e-Curia) je ob upoštevanju Pogojev uporabe aplikacije e-Curia dovoljeno vlagati procesne akte izključno po elektronski poti.

2. Priloge k procesnemu aktu, navedene v besedilu tega akta, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče vložiti prek e-Curie, je mogoče poslati ločeno z uporabo člena 43(1) Poslovnika, če so te priloge navedene na seznamu prilog k procesnemu aktu, vloženemu prek e-Curie. Priloge, ki bodo vložene ločeno, je treba na seznamu prilog označiti. Te priloge morajo prispeti v sodno tajništvo najpozneje deset dni po vložitvi procesnega akta prek e-Curie.

3. Brez poseganja v posebne določbe se določbe teh navodil uporabljajo za procesne akte, vložene prek aplikacije e-Curia.

2) *Telefaks ali elektronska pošta*

4. Prepis podpisanega izvirnika procesnega akta se v sodno tajništvo v skladu s členom 43(6) Poslovnika lahko pošlje:

— po telefaksu (številka telefaksa: (+ 352) 4303-2100),

— po elektronski pošti (naslov e-pošte: GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu).

5. V primeru pošiljanja po elektronski pošti se sprejme samo ena optično preslikana kopija podpisanega izvirnika. Zaželeno je, da je resolucija optično preslikanih dokumentov 300 dpi in da so ti z uporabo programske opreme, kot sta Acrobat ali Readiris 7 Pro, spremenjeni v PDF (slika in besedilo). Datoteka, ki je samo v elektronski obliki ali ki vsebuje elektronski podpis ali faksimile računalniškega podpisa, ne izpolnjuje pogojev iz člena 43(6) Poslovnika. Ne upoštevajo se dopisi, ki jih v zvezi z zadevo Splošno sodišče prejme v obliki navadnega elektronskega dopisa.

6. Datum vložitve procesnega akta po telefaksu ali elektronski pošti se pri spoštovanju rokov upošteva le, če je v sodnem tajništvu najpozneje deset dni pozneje vložen izvirnik z lastnoročnim podpisom zastopnika, kot to določa člen 43(6) Poslovnika.

7. Podpisan izvirnik je treba poslati brez odlašanja, nemudoma po tem, ko je bil poslan prepis, ne da bi bili vanj vneseni kakršni koli popravki ali spremembe. V primeru razhajanj med podpisanim izvirnikom in predhodno vloženim prepisom se bo upošteval le dan vložitve podpisanega izvirnika. Na podlagi člena 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika mora biti podpisanemu izvirniku vsakega procesnega akta priloženo zadostno število overjenih prepisov.

8. Izjava stranke, v kateri soglaša, da v skladu s členom 44(2) Poslovnika sprejema vročitve po telefaksu ali z drugim tehničnim sredstvom sporočanja, mora vsebovati navedbo številke telefaksa in/ali elektronski naslov za vročitve sodnega tajništva. Računalnik naslovnika mora imeti ustrezno programsko opremo (na primer Acrobat ali Readiris 7 Pro) zato, da je mogoče odpreti vročitve, ki jih sodno tajništvo pošilja v PDF.

A.2. **Predstavitev procesnih aktov**

9. Na prvi strani procesnega akta so navedeni ti podatki:

   (a) naslov akta (tožba, odgovor na tožbo, odgovor na tožbo v zadevah s področja intelektualne lastnine, replika, duplika, predlog za intervencijo, ugovor nedopustnosti, stališča glede …, odgovori na vprašanja itd.);

   (b) opravilno številko zadeve (T- …/…), če jo je sodno tajništvo že sporočilo;

   (c) imena tožečih in toženih strank ter imena vseh drugih strank v postopku glede zadev s področja intelektualne lastnine in glede pritožb, vloženih zoper odločbe Sodišča za uslužbence;

   (d) ime stranke, v imenu katere je akt vložen.

10. Vsak odstavek v aktu mora biti oštevilčen.

11. V aktih, ki niso vloženi prek aplikacije e-Curia, se zahteva lastnoročni podpis zastopnika zadevne stranke, ki mora biti na koncu akta. Kadar je zastopnikov več, zadostuje, da akt podpiše eden izmed njih.

12. Procesni akti morajo biti predstavljeni v taki obliki, da omogočajo elektronsko obdelavo dokumentov na Splošnem sodišču.

    Tako je treba spoštovati naslednje zahteve:

    (a) besedilo na papirju formata A4 mora biti lahko berljivo in mora biti samo na eni strani papirja („enostransko“ in ne „obojestransko“);

    (b) dokumenti, predloženi v papirnati obliki, morajo biti speti tako, da jih je mogoče preprosto razpeti (listine ne smejo biti trajno vezane ali kako drugače trajno zlepljene ali spete itd.);

(c) besedilo mora biti napisano v stilu pisave, ki je dovolj velika, da jo je mogoče brez težav brati [1], z zadostnimi medvrstičnimi razmiki in robovi, ki omogočajo berljivost optično preslikane različice [2];

(d) strani akta morajo biti oštevilčene zgoraj desno z naraščajočimi zaporednimi številkami; če so k aktu predložene priloge, morajo biti strani oštevilčene v skladu z navedbami v točki 59 teh praktičnih navodil.

13. Prvo stran vsakega prepisa podpisanega izvirnika procesnega akta, ki ni bil vložen prek aplikacije e-Curia in ki jih morajo predložiti stranke v skladu s členom 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika, mora zastopnik zadevne stranke opremiti z navedbo, ki jo parafira in s katero potrjuje, da se prepis ujema z izvirnikom.

A.3. **Predstavitev datotek, vloženih prek aplikacije e-Curia**

14. Procesni akti, vloženi prek aplikacije e-Curia, so v obliki datotek. Da bi jih sodno tajništvo lažje obdelalo, je priporočljivo upoštevati te praktične nasvete iz Priročnika za uporabo aplikacije e-Curia, ki je na voljo na spletni strani Sodišča Evropske unije:

— datoteke morajo biti poimenovane tako, da omogočajo določitev akta (vloga, priloge – prvi del, priloge – drugi del, spremni dopis itd.);

— procesnega akta ni treba nujno ročno podpisati;

— z uporabo programske opreme za pretvorbo dokumentov je mogoče besedilo procesnega akta neposredno shraniti v PDF, ne da bi ga bilo treba „skenirati“;

— procesni akt mora vključevati seznam prilog;

— priloge morajo biti v eni ali več datotekah, ki so ločene od datoteke s procesnim aktom. Datoteko lahko sestavlja več prilog. Ni obvezno, da se za vsako prilogo ustvari datoteka.

A.4. **Dolžina vlog**

15. Glede na vsebino in okoliščine zadeve je največje število strani [3] določeno, kot sledi:

— 50 strani za tožbo in odgovor na tožbo;

— 20 strani za tožbo in odgovore na tožbo v zadevah s področja intelektualne lastnine;

— 15 strani za pritožbo in odgovor na pritožbo;

— 25 strani za repliko in dupliko;

— 15 strani za repliko in dupliko v zadevah s pritožbo ter v zadevah s področja intelektualne lastnine;

— 20 strani za ugovor nedopustnosti in za stališča v zvezi z njim;

— 20 strani za intervencijsko vlogo in 15 strani za stališča glede te vloge.

[1] Npr. velikost črk „Times New Roman“ 12 za glavno besedilo in „Times New Roman“ 10 za besedilo opomb.
[2] Npr. medvrstični razmik 1 in robovi najmanj 2,5 cm.
[3] Besedilo mora biti predstavljeno v skladu s pravili iz točke 12(c) teh navodil.

16. Največje število strani bo dovoljeno preseči le v primerih, ki so dejansko in pravno še zlasti zapleteni.

B. ZGRADBA IN VSEBINA VLOG

B.1. **Neposredne tožbe**

17. Poslovnik vsebuje določbe, ki posebej urejajo spore glede pravic intelektualne lastnine (členi od 130 do 136). Določbe, ki se nanašajo na tožbe in odgovore na tožbo, vložene v okviru teh sporov (2), so torej navedene ločeno od določb v zvezi s tožbami in odgovori na tožbo, vloženimi v okviru drugih sporov (1).

1) *Tožba in odgovor na tožbo (v zadevah, ki ne spadajo na področje intelektualne lastnine)*

a. Tožba

18. Obvezni podatki, ki jih mora vsebovati tožba, so navedeni v členu 44 Poslovnika.

19. Na začetku tožbe je treba navesti naslednje podatke:

(a) ime in naslov tožeče stranke;

(b) ime in naziv zastopnika tožeče stranke;

(c) navedbo stranke, zoper katero je tožba vložena;

(d) izjave iz člena 44(2) Poslovnika (izbira naslova za vročanje v Luxembourgu ali soglašanje s sprejemanjem vročitev po telefaksu oziroma z drugim tehničnim sredstvom sporočanja).

20. Po uvodu mora tožba vsebovati kratek povzetek dejstev spora.

21. Pravna argumentacija naj bi bila zgrajena glede na navedene tožbene razloge. Priporočamo, da se pred njo shematično povzamejo navedeni tožbeni razlogi. Poleg tega je zelo zaželeno, da se vsakemu od navedenih tožbenih razlogov doda naslov, da bi bili hitreje prepoznavni.

22. Tožbene predloge je treba natančno opredeliti na začetku ali koncu tožbe.

23. Ničnostni tožbi je treba predložiti prepis izpodbijanega akta in ga kot takega označiti.

24. Skupaj s tožbo je treba, ločeno od prilog, navedenih v besedilu vloge, predložiti dokumente iz člena 44(3) in (5)(a) in (b) Poslovnika. Za predložitev listine iz člena 44(3) Poslovnika se je mogoče v skladu s členom 8(2) Navodil sodnemu tajniku sklicevati na potrdilo, ki je že bilo vloženo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča.

25. Vsaki tožbi je treba priložiti povzetek tožbenih razlogov in bistvenih trditev, ki bo olajšal pripravo obvestila na podlagi člena 24(6) Poslovnika. Ker mora biti obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije* objavljeno v vseh uradnih jezikih, naj ta povzetek ne bo daljši od dveh strani in naj bo pripravljen po vzorcu, objavljenem na spletni strani Sodišča Evropske unije. Predložiti ga je treba ločeno od prilog, navedenih v tožbi. Če povzetek ni vložen prek aplikacije e-Curia, ga je treba z elektronsko pošto, v obliki navadnega elektronskega dokumenta, poslati na naslov GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu z navedbo zadeve, na katero se nanaša.

26. Dokazne predloge je treba natančno in izrecno opredeliti ter jasno navesti dejstva, ki se jih namerava dokazati:

— dokazni predlog v obliki listine se mora sklicevati na številko v seznamu prilog, oziroma če stranka ne razpolaga z listino, mora biti v njem navedeno, kako je listino mogoče pridobiti;

— v dokaznem predlogu za zaslišanje priče ali pozivu za predložitev podatkov mora biti zadevna oseba natančno določena.

27. Če je tožba vložena po predložitvi vloge za pravno pomoč, ki ima za posledico prekinitev roka za vložitev pravnega sredstva, v skladu s členom 96(4) Poslovnika, je treba ta podatek navesti na začetku tožbe.

28. Če je tožba vložena po vročitvi sklepa, s katerim se odloči o vlogi za pravno pomoč, je treba v tožbi navesti datum vročitve sklepa tožeči stranki.

b. Odgovor na tožbo

29. Obvezni podatki, ki jih mora vsebovati odgovor na tožbo, so navedeni v členu 46(1) Poslovnika.

30. Na začetku odgovora na tožbo je poleg opravilne številke zadeve in navedbe tožeče stranke treba navesti naslednje podatke:

(a) ime in naslov tožene stranke;

(b) ime in naziv zastopnika tožene stranke;

(c) izjave iz člena 44(2) Poslovnika (izbira naslova za vročanje v Luxembourgu in/ali soglašanje s sprejemanjem vročitev s tehničnimi sredstvi sporočanja).

31. Na začetku ali koncu odgovora na tožbo je treba natančno opredeliti predloge tožene stranke.

32. Točke 21, 24 in 26 Praktičnih navodil se uporabljajo za odgovor na tožbo.

33. Vsako nasprotovanje dejstvom, ki jih zatrjuje nasprotna stranka, mora biti izrecno, pri tem je treba zadevno dejstvo natančno opredeliti.

2) *Tožba in odgovor na tožbo (v zadevah intelektualne lastnine)*

a. Tožba

34. Obvezni podatki, ki jih mora vsebovati tožba, so navedeni v členih 44 in 132(1) Poslovnika.

35. Na začetku tožbe je treba navesti naslednje podatke:

(a) ime in naslov tožeče stranke;

(b) ime in naziv zastopnika tožeče stranke;

(c) imena vseh strank v postopku pred odborom za pritožbe in naslove, ki so jih slednje navedle za vročitve med postopkom;

(d) navedbo datuma, ko je bila odločba odbora za pritožbe, ki je predmet tožbe, vročena tožeči stranki;

(e) izjave iz člena 44(2) Poslovnika (izbira naslova za vročanje v Luxembourgu in/ali soglašanje s sprejemanjem vročitev s tehničnimi sredstvi sporočanja).

36. Izpodbijana odločba odbora za pritožbe mora biti priložena k tožbi.

37. Točke od 20 do 22, 24 in od 26 do 28 teh praktičnih navodil se uporabljajo za tožbe v zadevah intelektualne lastnine.

b. Odgovor na tožbo

38. Obvezni podatki, ki jih mora vsebovati odgovor na tožbo, so navedeni v členu 46(1) Poslovnika.

39. Na začetku odgovora na tožbo je treba poleg opravilne številke zadeve in navedbe tožeče stranke navesti:

(a) ime in naslov tožene stranke ali intervenienta;

(b) ime in naziv zastopnika tožene stranke ali ime intervenienta;

(c) izjave iz člena 44(2) Poslovnika (izbira naslova za vročanje v Luxembourgu in/ali soglašanje s sprejemom vročitev po tehničnih sredstvih sporočanja).

40. Na začetku ali koncu odgovora na tožbo je treba natančno opredeliti predloge tožene stranke ali intervenienta.

41. Točke 21, 24, 26 in 33 teh praktičnih navodil se uporabljajo za odgovor na tožbo. Če pred odgovorom na tožbo druga stranka v postopku pred odborom za pritožbe v skladu s členom 131(2) Poslovnika vloži stališče o jeziku postopka, je tej pisni navedbi priložena listina iz člena 44(3) Poslovnika.

B.2. **Pritožba**

a. Pritožbena vloga

42. Pritožbena vloga mora imeti vsebino, določeno v členu 138(1) Poslovnika.

43. Na začetku vsake pritožbene vloge je treba navesti:

(a) ime in naslov stranke, ki vlaga pritožbo, v nadaljevanju poimenovana tožeča stranka;

(b) ime in naziv zastopnika tožeče stranke;

(c) navedbo odločbe Sodišča za uslužbence, ki je predmet pritožbe (vrsta, sestava, datum in opravilna številka);

(d) navedbo drugih strank v postopku pred Sodiščem za uslužbence;

(e) navedbo datuma, ko je stranka, ki vlaga pritožbo, prejela odločbo Sodišča za uslužbence;

(f) izjave iz člena 44(2) Poslovnika (izbira naslova za vročanje v Luksemburgu in/ali soglašanje s sprejemom vročitev po tehničnih sredstvih sporočanja).

44. Na začetku ali koncu vloge je treba natančno opredeliti predloge stranke, ki vlaga pritožbo (člen 139(1) Poslovnika).

45. Običajno ni treba opisovati predhodnega postopka in predmeta spora, zadostuje sklicevanje na odločbo Sodišča za uslužbence.

46. Priporočeno je, da se razlogi na začetku vloge strnjeno in shematično povzamejo. Pravna argumentacija mora biti strukturirana glede na razloge, s katerimi stranka utemeljuje svojo pritožbo, zlasti glede zatrjevane napačne uporabe prava.

47. Prepis odločbe Sodišča za uslužbence, ki je predmet pritožbe, je treba priložiti vlogi.

48. Vsaki pritožbeni vlogi je treba priložiti povzetek pritožbenih razlogov in bistvenih trditev, ki bo sodnemu tajništvu olajšal pripravo obvestila na podlagi člena 24(6) Poslovnika. Ker mora biti obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije* objavljeno v vseh uradnih jezikih, naj ta povzetek ne bo daljši od dveh strani in naj bo pripravljen po vzorcu, objavljenem na spletni strani Sodišča Evropske unije. Predložiti ga je treba ločeno od prilog, navedenih v vlogi. Če povzetek ni vložen prek aplikacije e-Curia, ga je treba v obliki navadnega elektronskega dokumenta poslati na naslov GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu z navedbo zadeve, na katero se nanaša.

49. Skupaj s pritožbeno vlogo je treba predložiti listino iz člena 44(3) Poslovnika (potrdilo odvetnika, iz katerega izhaja, da je upravičen za zastopanje pred sodišči države članice ali druge države pogodbenice Sporazuma EGP), razen če je stranka, ki vlaga pritožbo, institucija Unije ali država članica, ki jo zastopa zastopnik. Za predložitev listine iz člena 44(3) Poslovnika se je mogoče v skladu s členom 8(2) Navodil sodnemu tajniku sklicevati na potrdilo, ki je že bilo vloženo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča.

b. Odgovor na pritožbo

50. Odgovor na pritožbo mora imeti vsebino, določeno v členu 141(2) Poslovnika.

51. Na začetku vsakega odgovora na pritožbo je poleg opravilne številke zadeve in navedbe stranke, ki vlaga pritožbo, treba navesti:

(a) ime in naslov stranke, ki jo vlaga;

(b) ime in naziv zastopnika, ki jo zastopa;

(c) datum, ko je stranka prejela pritožbo;

(d) izjave iz člena 44(2) Poslovnika (izbira naslova za vročanje v Luksemburgu in/ali soglašanje s sprejemom vročitev po tehničnih sredstvih sporočanja).

52. Na začetku ali koncu odgovora na pritožbo je treba natančno navesti predloge stranke, ki vlaga odgovor (člen 142(1) Poslovnika).

53. Če stranka v odgovoru na pritožbo predlaga, da se odločba Sodišča za uslužbence deloma ali v celoti razveljavi na podlagi pritožbenega razloga, ki v pritožbi ni naveden, je treba to navesti v naslovu vloge („odgovor na pritožbo z nasprotno pritožbo“).

54. Pravno argumentacijo je treba, kolikor je mogoče, strukturirati glede na razloge, ki jih navaja stranka, ki je vložila pritožbo, in/ali če je to potrebno, razloge, navedene v nasprotni pritožbi.

55. Glede na to, da je bil dejanski ali pravni okvir že obravnavan v izpodbijani sodbi, ga v odgovoru na pritožbo ni treba ponavljati, razen v izjemnih primerih, če se nasprotuje trditvam v pritožbeni vlogi oziroma če so potrebna dodatna pojasnila. Vsako nasprotovanje mora biti izrecno, pri tem je treba natančno opredeliti zadevne dejanske ali pravne elemente.

56. Skupaj z odgovorom na pritožbo je treba predložiti listino iz člena 44(3) Poslovnika (potrdilo odvetnika, iz katerega izhaja, da je upravičen za zastopanje pred sodišči države članice ali druge države pogodbenice Sporazuma EGP), razen če je stranka, ki ga vlaga, institucija Unije ali država članica, ki jo zastopa zastopnik.

C. PREDLOŽITEV PRILOG K PROCESNIM AKTOM

57. K procesnemu aktu se smejo priložiti samo tiste listine, ki so navedene v besedilu akta in ki so potrebne za dokazovanje in pojasnjevanje njegove vsebine.

58. Priloga se sprejme samo, če ji je priložen seznam, v katerem je navedena. Slednji vsebuje za vsako priloženo listino:

(a) številko priloge (z navedbo procesnega akta, h kateremu so priložene listine, z uporabo črke in številke: na primer priloga A.1, A.2 itd. za priloge k vlogi; B.1, B.2 itd. za priloge k odgovoru na tožbo; C.1, C.2 itd. za priloge k repliki; D.1, D.2 itd. za priloge k dupliki);

(b) kratek opis priloge z navedbo njene vsebine (na primer „dopis“ z navedbo datuma, avtorja, naslovnika in števila strani priloge);

(c) navedbo strani v procesnem aktu in številko odstavka, v katerem je listina navedena in ki utemeljuje njeno predložitev.

59. Listine, priložene k procesnemu aktu, morajo biti oštevilčene zgoraj desno, z naraščajočimi zaporednimi številkami. Oštevilčenje strani listin se lahko nadaljuje glede na procesni akt, h kateremu so priložene, ali pa se nadaljuje neodvisno od zadevnega akta.

60. Če same priloge vsebujejo priloge, jih je treba oštevilčiti in predložiti tako, da se izogne vsaki morebitni nejasnosti, po potrebi z uporabo predelnih listov.

61. Vsako sklicevanje na predloženo listino mora vsebovati številko zadevne priloge, kot je navedena na seznamu prilog, vključno z navedbo akta, skupaj s katerim je priloga predložena, v obliki, navedeni v točki 58 zgoraj.

D. DOPOLNITEV PROCESNIH AKTOV

D.1. **Dopolnitev tožb**

a. Pogoji, katerih neupoštevanje upravičuje dejstvo, da se tožba ne vroči

62. Če tožba ne izpolnjuje naslednjih pogojev, sodno tajništvo ne začne vročanja toženi stranki, določi pa se razumni rok za njeno dopolnitev:

	Neposredne tožbe (ki ne spadajo na področje intelektualne lastnine)	Zadeve intelektualne lastnine	Pritožba
a)	predložitev potrdila, iz katerega izhaja, da je odvetnik upravičen za zastopanje (člen 44(3) Poslovnika)	predložitev potrdila, iz katerega izhaja, da je odvetnik upravičen za zastopanje (člen 44(3) Poslovnika)	predložitev potrdila, iz katerega izhaja, da je odvetnik upravičen za zastopanje (člen 44(3) Poslovnika)
b)	dokaz o pravnem obstoju pravne osebe zasebnega prava (člen 44(5)(a) Poslovnika)	dokaz o pravnem obstoju pravne osebe zasebnega prava (člen 44(5)(a) Poslovnika)	
c)	pooblastilo (člen 44(5)(b) Poslovnika)	pooblastilo (člen 44(5)(b) Poslovnika)	
d)	dokaz, da je odvetnika pravilno pooblastila za to pooblaščena oseba (člen 44(5)(b) Poslovnika)	dokaz, da je odvetnika pravilno pooblastila za to pooblaščena oseba (člen 44(5)(b) Poslovnika)	
e)	predložitev izpodbijanega akta (ničnostna tožba) ali pa listine, ki dokazuje datum poziva k ukrepanju (tožba zaradi nedelovanja) (člen 21, drugi odstavek, Statuta; člen 44(4) Poslovnika)	predložitev izpodbijane odločbe odbora za pritožbe (člen 132(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	predložitev odločbe Sodišča za uslužbence, ki je predmet pritožbe (člen 138(2) Poslovnika)

	Neposredne tožbe (ki ne spadajo na področje intelektualne lastnine)	Zadeve intelektualne lastnine	Pritožba
f)		imena strank v postopku pred odborom za pritožbe in naslovi, ki so jih te navedle zaradi vročitev, ki jih je bilo treba opraviti v tem postopku (člen 132(1), prvi pododstavek, Poslovnika)	
g)		datum vročitve odločbe odbora za pritožbe (člen 132(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	datum vročitve odločbe Sodišča za uslužbence, ki je predmet pritožbe (člen 138(2) Poslovnika)

b. Obličnostne zahteve, katerih neupoštevanje upravičuje odložitev vročitve

63. Če tožba ne vsebuje naslednjih obličnostnih zahtev, se njena vročitev odloži in se določi razumen rok za njeno dopolnitev:

	Tožba, vložena v papirnati obliki (če je potrebno, je pred tem poslana pošiljka po telefaksu ali z elektronsko pošto)	Tožba, vložena prek e-Curie
a)	navedba naslova tožeče stranke (člen 21, prvi odstavek, Statuta; člen 44(1)(a) Poslovnika; točka 19(a), 35(a) ali 43(a) praktičnih navodil)	navedba naslova tožeče stranke (člen 21, prvi odstavek, Statuta; člen 44(1)(a) Poslovnika; točka 19(a), 35(a) ali 43(a) praktičnih navodil)
b)	lastnoročni podpis zastopnika (točka 11 praktičnih navodil)	
c)	oštevilčenje odstavkov (točka 10 praktičnih navodil)	oštevilčenje odstavkov (točka 10 praktičnih navodil)
d)	predložitev vseh prilog, navedenih v seznamu (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	predložitev vseh prilog, navedenih v seznamu (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)
e)	zadostno število prepisov prilog, navedenih v seznamu (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	
f)	predloženi seznam prilog (člen 43(4) Poslovnika, točka 58 praktičnih navodil)	predloženi seznam prilog (člen 43(4) Poslovnika, točka 58 praktičnih navodil)
g)	zadostno število prepisov seznama (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	
h)	seznam prilog z njihovim kratkim opisom (točka 58(b) praktičnih navodil) in navedbo strani in odstavkov (točka 58(c) praktičnih navodil)	seznam prilog z njihovim kratkim opisom (točka 58(b) praktičnih navodil) in navedbo strani in odstavkov (točka 58(c) praktičnih navodil)
i)	zadostno število prepisov seznam prilog z navedbo strani in odstavkov (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	

	Tožba, vložena v papirnati obliki (če je potrebno, je pred tem poslana pošiljka po telefaksu ali z elektronsko pošto)	Tožba, vložena prek e-Curie
j)	zadostno število prepisov izpodbijanega akta ali listine, ki dokazuje datum poziva k ukrepanju (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	
k)	predloženi izvod pogodbe, ki vsebuje arbitražno klavzulo (člen 44(5a) Poslovnika)	predloženi izvod pogodbe, ki vsebuje arbitražno klavzulo (člen 44(5a) Poslovnika)
l)	zadostno število prepisov izvoda pogodbe, ki vsebuje arbitražno klavzulo (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	
m)	oštevilčenje tožbe in prilog (točki 12(d) in 59 praktičnih navodil)	oštevilčenje tožbe in prilog (točki 12(d) in 59 praktičnih navodil)
n)	zadostno število potrjenih prepisov, ki se ujemajo z izvirnikom tožbe (sedem za zadeve s področja intelektualne lastnine *inter partes* in šest za vse druge zadeve) (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika)	
o)	predloženi prepisi, ki se ujemajo s tožbo (člen 43(1), drugi pododstavek, Poslovnika; točka 13 praktičnih navodil)	

c. Obličnostne zahteve, katerih neupoštevanje ne preprečuje vročitve

64. Če tožba ne izpolnjuje naslednjih obličnostnih zahtev, je vročena, določi pa se tudi razumni rok za njeno dopolnitev:

(a) sprejemanje vročitev (izbira naslova za vročanje v Luxembourgu in/ali sprejemanje vročitev s tehničnimi sredstvi sporočanja) (člen 44(2) Poslovnika; člen 10(3) navodil sodnemu tajniku, točki 8 in 19(d) praktičnih navodil);

(b) potrdilo za vsakega dodatnega odvetnika, iz katerega izhaja, da je ta upravičen za zastopanje (člen 44(3) Poslovnika);

(c) v zadevah, ki ne spadajo na področje intelektualne lastnine, povzetek tožbenih razlogov in bistvenih trditev (točki 25 in 48 praktičnih navodil);

(d) prevod listine, napisane v drugem jeziku, kot je jezik postopka, v jezik postopka (člen 35(3), drugi pododstavek, Poslovnika).

D.2. **Poprava obsežnih tožb**

65. Tožbo, katere število strani preseže za 40 % največje število strani, predpisano v točki 15 teh praktičnih navodil, je treba popraviti, razen v primerih ko predsednik odredi drugače.

66. Tožbo, katere število strani preseže za manj kot 40 % največje število strani, predpisano v točki 15 teh praktičnih navodil, je treba popraviti, če predsednik to odredi.

67. Če se od tožeče stranke zahteva dopolnitev, se odloži vročitev tožbe, katere obseg upravičuje popravo, toženi stranki.

D.3. **Dopolnitev drugih procesnih aktov**

68. Zgoraj navedena pravila glede dopolnitev se po potrebi uporabijo tudi za druge procesne akte, ki niso tožbe.

E. PREDLOG ZA OBRAVNAVANJE PO HITREM POSTOPKU

69. Število strani tožbe, v zvezi s katero je bil podan predlog za obravnavanje po hitrem postopku, načeloma ne sme preseči 25 strani. Tako tožbo je treba predložiti v skladu z zahtevami, navedenimi v točkah od 18 do 25 zgoraj.

70. Predlog, da Splošno sodišče odloči po hitrem postopku, je treba vložiti s posebno vlogo v skladu s členom 76a Poslovnika in mora vsebovati kratko obrazložitev, ki se nanaša na posebno nujnost zadeve in druge upoštevne okoliščine. Uporabijo se določbe pod oznakami A.2, A.3 in C zgoraj.

71. Priporočljivo je, da stranka, ki predlaga obravnavanje po hitrem postopku, v predlogu opredeli razloge, trditve ali odstavke zadevne vloge (tožbe ali odgovora na tožbo), ki so predstavljeni le za primer, če se ne bi odločilo po tem postopku. Ti podatki, določeni v členu 76a(1), drugi pododstavek, Poslovnika, morajo biti v predlogu natančno opredeljeni in morajo vsebovati številke zadevnih odstavkov.

72. Prav tako je priporočljivo, da je predlogu za odločanje po hitrem postopku, ki vsebuje podatke iz prejšnjega odstavka, priložena skrajšana različica zadevne vloge.

73. Če je priložena skrajšana različica, mora upoštevati ta navodila:

(a) skrajšana različica je v obliki prvotne različice zadevne vloge, katere izpuščeni odstavki se lahko razberejo iz oglatih oklepajev, v katerih je omemba „izpuščeno“;

(b) ohranjeni odstavki v skrajšani različici so enako oštevilčeni kot prvotna različica zadevne vloge;

(c) seznam prilog, ki je priložen k skrajšani različici, vsebuje, če skrajšana različica ne napotuje na vse priloge prvotne različice zadevne vloge, omembo „izpuščeno“ za opredelitev vsake od izpuščenih prilog;

(d) priloge, ki so ohranjene v skrajšani različici, morajo biti oštevilčene enako kot seznam prilog prvotne različice zadevne vloge;

(e) priloge, navedene v seznamu k skrajšani različici, morajo biti priložene k tej različici.

74. Da bi jo lahko kar najhitreje obravnavali, morajo biti v skrajšani različici upoštevana zgornja navodila.

75. Če Splošno sodišče zahteva, da se predloži skrajšana različica vloge na podlagi člena 76a(4) Poslovnika, mora biti skrajšana različica sestavljena v skladu z zgornjimi navodili, razen če ni določeno drugače.

76. Če tožeča stranka v svojem predlogu ni navedla razlogov, trditev ali odstavkov svoje vloge, ki naj se jih upošteva le v primeru, če ne bi bilo odločeno po hitrem postopku, mora tožena stranka odgovoriti na tožbo v roku enega meseca.

77. Če je tožeča stranka v svojem predlogu navedla razloge, trditve ali odstavke iz svoje tožbe, ki naj se jih upošteva le v primeru, če ne bi bilo odločeno po hitrem postopku, mora tožena stranka odgovoriti v roku enega meseca na razloge in trditve iz tožbe, ob upoštevanju navedb, predloženih v predlogu za obravnavanje po hitrem postopku.

78. Če je tožeča stranka svojemu predlogu priložila skrajšano različico tožbe, mora tožena stranka v roku enega meseca odgovoriti na razloge in trditve iz skrajšane različice tožbe.

79. Če Splošno sodišče zavrne predlog za obravnavanje po hitrem postopku, še preden je tožena stranka vložila odgovor na tožbo, se rok za vložitev tega odgovora, predviden v členu 76a(2), prvi pododstavek, Poslovnika, podaljša za dodaten mesec.

80. Če Splošno sodišče zavrne predlog za obravnavanje po hitrem postopku, potem ko je tožena stranka vložila odgovor na tožbo v roku enega meseca, določenem v členu 76a, drugi pododstavek, Poslovnika, se stranki odobri nov rok enega meseca, da se ji omogoči dopolnitev odgovora na tožbo.

F. PREDLOG ZA ODLOG IN DRUGE ZAČASNE ODREDBE

81. Predlog je treba vložiti s posebno vlogo. Predlog mora biti sam po sebi razumljiv, ne da bi bilo treba vpogledati v tožbo v postopku v glavni stvari.

82. V predlogu za odlog izvršitve ali glede drugih začasnih ukrepov je treba zelo na kratko in zgoščeno navesti predmet spora, dejanske in pravne razloge, na katerih temelji tožba v postopku v glavni stvari in ki na prvi pogled izkazujejo utemeljenost (*fumus boni juris*), ter okoliščine, ki predstavljajo nujnost. V njej mora(-jo) biti zelo natančno naveden(-i) predlagani ukrep(-i). Uporabijo se določbe pod oznakami A.2, A.3, B in C zgoraj.

83. Predlog za izdajo začasne odredbe, katerega namen je omogočiti presojo *fumus boni juris* v okviru skrajšanega postopka, ne sme v celoti povzemati besedila tožbe v postopku v glavni stvari.

84. Za nujno obravnavanje predloga je 25 strani največje število strani, ki se ga glede na zadevno vsebino in okoliščine zadeve načeloma ne sme preseči.

G. PREDLOG ZA ZAUPNO OBRAVNAVANJE

85. Splošno sodišče brez poseganja v določbe člena 67(3), drugi in tretji pododstavek, Poslovnika upošteva samo tiste listine in dokaze, ki so bili dani na vpogled zastopnikom strank in o katerih so ti lahko izrazili svoje stališče (člen 67(3), prvi pododstavek, Poslovnika).

86. Vendar lahko stranka zahteva, da se nekateri elementi oziroma nekateri deli procesnih aktov, predloženih v spis zadeve, ki so tajni ali zaupni:

— intervenientu ne posredujejo (člen 116(2) Poslovnika);

— izločijo iz vpogleda strankam v združenih zadevah (člen 50(2) Poslovnika).

87. Predlog za zaupno obravnavanje se mora vložiti ločeno. Ne more se vložiti v zaupni različici.

88. V predlogu za zaupno obravnavanje je treba navesti stranko, v zvezi s katero se uveljavlja zaupnost. Omejen mora biti na najnujnejše in se nikakor ne sme nanašati na celoten procesni akt in le izjemoma na vse priloge. Običajno je namreč mogoče posredovati nezaupno različico procesnega akta, v katerem so odstranjeni nekateri odlomki, besede ali številke, ne da bi to vplivalo na interese, ki jih je treba varovati.

89. V predlogu za zaupno obravnavanje morajo biti natančno navedeni zadevni deli ali odstavki, vsebovati pa mora tudi zelo kratko obrazložitev tajnosti ali zaupnosti vsakega od delov ali odstavkov. Če teh navedb ni, lahko Splošno sodišče predlog zavrne.

90. Ob vložitvi predloga za zaupno obravnavanje enega ali več procesnih aktov mora stranka predložiti nezaupno različico zadevnega procesnega akta oziroma aktov, iz katerih so izločeni deli ali odlomki, na katere se predlog nanaša.

a. V primeru predlogov za intervencijo

91. Če je v zadevi podan predlog za intervencijo, se stranke pozove, da v roku, ki ga določi sodni tajnik, navedejo, ali predlagajo zaupno obravnavanje nekaterih podatkov iz aktov, ki so bili že predloženi v spis.

92. Stranke morajo za vse akte, ki jih predložijo pozneje, v obliki, določeni v točkah od 87 do 90 zgoraj, navesti podatke, za katere predlagajo zaupno obravnavanje, in skupaj s popolno različico predloženih aktov predložiti različico, iz katere so ti podatki odstranjeni. Če teh navedb ni, se predloženi akti sporočijo intervenientu.

b. V primeru združenih zadev

93. Če je predvidena združitev več zadev, se stranke pozove, da v roku, ki ga določi sodni tajnik, navedejo, ali predlagajo zaupno obravnavanje nekaterih podatkov iz aktov, ki so bili že predloženi v spis.

94. Stranke morajo za vse akte, ki jih predložijo pozneje, v obliki, določeni v točkah od 88 do 90 zgoraj, navesti podatke, za katere predlagajo zaupno obravnavanje, in skupaj s popolno različico predloženih aktov predložiti različico, iz katere so ti podatki odstranjeni. Če teh navedb ni, se predloženi akti dajo na voljo drugim strankam.

H. PREDLOGI V ZVEZI Z DRUGO IZMENJAVO VLOG

H.1. **Vloge za dovoljenje za vložitev replike ali duplike v zadevah s področja intelektualne lastnine**

95. Na podlagi vloge, vložene v roku iz člena 135(2) Poslovnika, lahko predsednik v skladu s to določbo dovoli vložitev replike ali duplike, če je ta potrebna za to, da lahko zadevna stranka zagovarja svoje stališče.

96. Taka vloga ne sme, razen v posebnih okoliščinah, preseči 2 strani in mora vsebovati le povzetek posebnih razlogov, zaradi katerih je, po mnenju zadevne stranke, replika ali duplika potrebna. Vloga mora biti sama po sebi razumljiva, tako da se ni treba sklicevati na tožbo ali odgovor(-a, -e) na tožbo.

H.2. **Predlog za odobritev replike v postopku s pritožbo**

97. Predsednik lahko na predlog, podan v roku, ki je določen v členu 143(1) Poslovnika, v skladu s to določbo dovoli vložitev replike, če je ta potrebna za to, da tožeča stranka brani svoje stališče, oziroma za pripravo odločbe o pritožbi.

98. Taka vloga, razen v izjemnih primerih, ne sme biti daljša od 2 strani in mora biti omejena na kratek povzetek posebnih razlogov, zaradi katerih je po mnenju tožeče stranke replika potrebna. Predlog mora biti sam po sebi razumljiv, ne da bi bilo treba vpogledati v pritožbeno vlogo ali odgovor na pritožbo.

I. PREDLOGI ZA USTNO OBRAVNAVO

I.1. **Vloge za ustno obravnavo v zadevah s področja intelektualne lastnine**

99. Splošno sodišče lahko o tožbi odloči brez ustnega postopka, razen če ena od strank vloži vlogo, da želi podati svoja ustna stališča v roku, določenem v členu 135a Poslovnika

100. V vlogi morajo biti navedeni razlogi, zaradi katerih stranka želi biti slišana. Ta obrazložitev mora izhajati iz dejanske presoje koristnosti ustne obravnave za zadevno stranko in v njej morajo biti navedeni elementi iz spisa ali iz trditev, ki jih stranka namerava podrobneje podpreti ali izpodbiti na obravnavi. Splošna obrazložitev, ki se nanaša na pomembnost zadeve ali na vprašanja, ki jih je treba obravnavati, ne zadošča

I.2. **Predlogi za ustno obravnavo v postopku s pritožbo**

101. Splošno sodišče lahko odloči, da ne bo opravilo ustnega postopka, razen če ena od strank vloži predlog, da se ji omogoči, da ustno pojasni svoja stališča v roku, določenem v členu 146 Poslovnika.

102. V predlogu je treba navesti razloge, zaradi katerih želi stranka ustno podati navedbe. Obrazložitev mora izhajati iz konkretne presoje koristnosti ustnega podajanja navedb za zadevno stranko in v njej je treba navesti dele spisa ali trditve, za katere ta stranka meni, da jih je treba dodatno pojasniti ali zavrniti na obravnavi. Ne zadostuje splošna obrazložitev, ki se sklicuje na pomembnost zadeve ali vprašanj, o katerih je treba odločiti.

J. VLOGE ZA PRAVNO POMOČ

103. Za vložitev vloge za pravno pomoč je obvezna uporaba obrazca. Obrazec je dostopen na spletni strani Sodišča Evropske unije na tem elektronskem naslovu: http://curia.europa.eu.

104. Za obrazec se lahko zaprosi tudi pri sodnem tajništvu z elektronskim dopisom na naslov GeneralCourt.Registry@curia.europa.eu, pri čemer je treba navesti ime in naslov, oziroma z dopisom, naslovljenim na:

Sodno tajništvo Splošnega sodišča Evropske unije
Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luxembourg

105. Vloga za pravno pomoč, ki ni vložena na obrazcu, ne bo upoštevana. Na tako vlogo bo sodno tajništvo odgovorilo, da je uporaba obrazca obvezna, odgovoru pa bo priložen obrazec.

106. Izvirnik vloge za pravno pomoč mora podpisati prosilec ali njegov odvetnik. Vendar se podpis odvetnika, če odvetnik prosilca vloži vlogo prek aplikacije e-Curia, ne zahteva.

107. Če vlogo za pravno pomoč vloži odvetnik prosilca pred vložitvijo pravnega sredstva, mora biti k njej priložena listina iz člena 44(3) Poslovnika (potrdilo odvetnika, iz katerega izhaja, da je upravičen za zastopanje pred sodišči države članice ali druge države pogodbenice Sporazuma EGP). Za predložitev listine iz člena 44(3) Poslovnika se je mogoče v skladu s členom 8(2) Navodil sodnemu tajniku sklicevati na potrdilo, ki je že bilo vloženo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča.

108. Obrazec naj bi Splošnemu sodišču omogočil, da v skladu s členom 95(2) Poslovnika pridobi podatke, potrebne za pravilno odločitev o vlogi za pravno pomoč. To so:

— podatki o premoženjskem stanju prosilca

in

— če pravno sredstvo še ni bilo vloženo, podatki v zvezi s predmetom tega pravnega sredstva, zadevnimi dejstvi in trditvami v tej zvezi.

109. Prosilec mora skupaj z obrazcem predložiti ustrezna dokazila, ki potrjujejo njegove navedbe.

110. Pravilno izpolnjen obrazec in dokazila morajo biti razumljivi sami po sebi, ne da bi bilo treba vpogledati v morebitne druge dopise, ki jih je Splošnemu sodišču predložil prosilec.

111. Brez izkoriščenja možnosti, da Splošno sodišče zahteva podatke ali predložitev dodatnih dokumentov na podlagi člena 64 Poslovnika, vloge za pravno pomoč ni mogoče dopolniti z vložitvijo poznejšega dodatka; taki dodatki, če so bili vloženi, ne da bi jih Splošno sodišče zahtevalo, bodo vrnjeni. V izjemnih primerih je mogoče dokazila o šibkem premoženjskem stanju prosilca vseeno sprejeti pozneje, če je pozna vložitev primerno pojasnjena.

112. Na podlagi člena 96(4) Poslovnika z vložitvijo vloge za pravno pomoč neha teči rok za vložitev pravnega sredstva, na katerega se vloga nanaša, in sicer do dneva vročitve sklepa, s katerim je o tej vlogi odločeno, ali sklepa o določitvi odvetnika, ki bo prosilca zastopal.

113. Prekinitev začne veljati od datuma vložitve obrazca ali, če je vloga za pravno pomoč vložena brez uporabe obrazca, od dneva vložitve te vloge, če se obrazec pošlje v roku, ki ga v ta namen določi sodno tajništvo v dopisu, navedenem v točki 105 zgoraj. Če obrazec ni poslan v določenem roku, začne prekinitev veljati od dneva vložitve obrazca.

114. V primeru vložitve obrazca po telefaksu ali elektronski pošti mora sodno tajništvo Splošnega sodišča prejeti izvirnik z lastnoročnim podpisom odvetnika ali prosilca najpozneje deset dni po vložitvi, da se za prekinitev roka za vložitev pravnega sredstva upošteva datum vložitve po telefaksu ali elektronski pošti. Če izvirnik ni vložen v roku desetih dni, začne prekinitev veljati na datum vložitve izvirnika. V primeru odstopanja med podpisanim izvirnikom in predhodno vloženim prepisom se bo upošteval le podpisan izvirnik, za datum prekinitve roka za vložitev pravnega sredstva pa se bo štel datum vložitve izvirnika.

II. **USTNI POSTOPEK**

115. Namen ustnega postopka je:

— zelo skrajšana ponovitev, če je potrebno, stališč, tako da se poudarijo bistveni razlogi, navedeni pisno;

— po potrebi pojasniti določene trditve, navedene v pisnem postopku, in predstaviti morebitne nove trditve, ki izhajajo iz dogodkov, ki so se zgodili po koncu pisnega postopka in ki jih zato ni bilo mogoče navesti v pisnih navedbah;

— odgovoriti na morebitna vprašanja Splošnega sodišča.

116. Vsaka stranka mora ob upoštevanju namena ustnega postopka, kot je bil opredeljen v prejšnji točki, presoditi, ali so ustne navedbe resnično koristne oziroma ali bi zadostovalo zgolj sklicevanje na pisna stališča ali pisne vloge. Ustni postopek se torej lahko osredotoči na odgovore na vprašanja Splošnega sodišča. Če zastopnik meni, da mora prevzeti besedo, se lahko vedno omeji na predstavitev določenih točk in se sklicuje na vloge glede drugih.

117. Če se stranka vzdrži ustnih navedb, se njen molk nikoli ne bo razlagal kot strinjanje z navedbami druge stranke, če so bile zadevne trditve že posredovane v pisni obliki. Molk te stranke ne bo oviral pri odgovoru na navedbe druge stranke.

118. Splošno sodišče lahko pod določenimi pogoji odloči, da je bolje začeti ustni postopek z vprašanji, ki jih njegovi člani postavijo zastopnikom strank. V tem primeru morajo slednji to upoštevati, če želijo zatem podati kratko ustno navedbo.

119. Zaradi jasnosti in da bi članom Splošnega sodišča zagotovili boljše razumevanje ustnih navedb, je na splošno bolj priporočljiv prosti govor na podlagi zapiskov kot pa branje besedila. Prav tako se od zastopnikov strank zahteva, naj čim bolj poenostavijo svojo predstavitev zadeve. Vedno je bolje uporabiti več kratkih povedi kot pa dolge in zapletene povedi. Poleg tega bi zastopniki Splošnemu sodišču olajšali delo, če bi svoje ustne navedbe strukturirali in bi predhodno natančno predstavili, kako nameravajo podati navedbe.

120. Če so ustne navedbe pripravljene v pisni obliki, je priporočljivo, da se pri sestavljanju besedila upošteva dejstvo, da mora biti to predstavljeno v ustni obliki in se mora kar najbolj približati govoru. Da se tolmačem olajša delo, se zastopnike strank naproša, naj oddelku za tolmačenje predhodno posredujejo morebitno besedilo ali zapiske svojih ustnih navedb bodisi po telefaksu ((+352) 4303-3697) bodisi po elektronski pošti (interpret@curia.europa.eu).

121. Zaupnost posredovanih besedil ustnih navedb je zagotovljena. Da bi se izognili vsakršnim nesporazumom, je treba navesti ime stranke. Besedil ustnih navedb se ne posreduje v spis zadeve.

122. Zastopnike se opominja, da, odvisno od primera, le določeni člani Splošnega sodišča spremljajo ustne navedbe v jeziku, v katerem se podajajo, in da preostali poslušajo simultano tolmačenje. Zastopnikom se v interesu dobrega poteka ustnega postopka in ohranjanja ravni kakovosti simultanega tolmačenja svetuje, naj govorijo počasi in v mikrofon.

123. Če nameravajo zastopniki dobesedno navajati odlomke določenih besedil ali dokumentov, zlasti odstavkov, ki niso omenjeni v spisu zadeve, je priporočljivo, da se to tolmačem sporoči pred obravnavo. Ravno tako je dobro opozoriti na morebiti težko prevedljive izraze.

124. Razpravne dvorane Splošnega sodišča so opremljene z avtomatičnim sistemom ozvočenja, zastopnike se naproša, da pritisnejo na gumb mikrofona, da ga vključijo in počakajo, da se prižge lučka, preden začnejo govoriti. Medtem ko ima besedo sodnik ali druga oseba, se je treba izogibati pritiskom na gumb, da jim ne bi izklopili mikrofona.

125. Trajanje podajanja se razlikuje glede na zapletenost zadeve in obstoj ali neobstoj novih dejstev. Zastopniki glavnih strank morajo podajanje ustnih navedb omejiti na približno 15 minut za vsako stranko in 10 minut za interveniente (v združenih zadevah ima vsaka glavna stranka 15 minut za vsako od zadev in vsak intervenient 10 minut za vsako od zadev), razen če jim sodno tajništvo v zvezi s tem ni dalo drugih navodil. Ta omejitev velja le za same ustne navedbe in ne vključuje časa, potrebnega za odgovarjanje na vprašanja, postavljena na obravnavi.

126. Če je zaradi okoliščin to potrebno, se na sodno tajništvo lahko naslovi predlog za odobritev izjeme od tega običajnega trajanja, ki ga treba ustrezno obrazložiti in ob tem navesti čas podajanja ustnih navedb, ki naj bi bil potreben, in sicer najmanj petnajst dni pred datumom obravnave (oziroma v izjemnih, ustrezno obrazloženih okoliščinah, tudi kasneje). Zastopnike se obvesti o času trajanja ustnih navedb, ki ga bodo imeli na voljo na podlagi teh predlogov.

127. Če eno stranko zastopa več zastopnikov, lahko ustne navedbe načeloma predstavita največ dva izmed njih, celotna dolžina trajanja njunih ustnih navedb pa ne sme prekoračiti zgoraj navedenega časa za besedo. Odgovore na vprašanja sodnikov in replike drugim zastopnikom dajejo tudi zastopniki, ki niso predstavili ustnih navedb.

128. Kadar več strank zagovarja enako stališče pred Splošnim sodiščem (zlasti pri intervencijah in združenih zadevah), se lahko njihovi zastopniki pred obravnavo posvetujejo, da bi se tako izognili kakršnemu koli ponavljanju ustnih navedb.

129. Poročilo za obravnavo, ki ga sestavi sodnik poročevalec, vsebuje le tožbene razloge in natančen povzetek trditev strank.

130. Splošno sodišče pošlje poročilo za obravnavo zastopnikom strank tri tedne pred obravnavo. Namen poročila za obravnavo je zgolj pripraviti narok za ustno obravnavo.

131. Če zastopniki podajo ustne navedbe glede poročila za obravnavo na obravnavi, jih vpiše sodni tajnik ali njegov namestnik.

132. Poročilo za obravnavo se da na voljo javnosti pred razpravno dvorano na dan obravnave.

133. Zastopnike se naproša, naj, kadar se sklicujejo na odločbo Sodišča, Splošnega sodišča ali Sodišča za uslužbence, navedejo poimenovanje, uporabljeno za to odločbo, številko zadeve in, odvisno od primera, upoštevne točke.

134. Splošno sodišče sprejme dokumente, predložene na obravnavi, le izjemoma in le po predhodnem zaslišanju strank.

135. Prošnja za uporabo določenih tehničnih sredstev pri predstavitvi mora biti podana v razumnem času. Sodno tajništvo določi podrobnosti o uporabi teh sredstev ob upoštevanju morebitnih tehničnih ali praktičnih omejitev.

III. ZAČETEK VELJAVNOSTI TEH PRAKTIČNIH NAVODIL

136. Ta praktična navodila razveljavljajo in nadomeščajo praktična navodila za stranke z dne 5. julija 2007 (UL L 232, str. 7), kakor so bila spremenjena 16. junija 2009 (UL L 184, str. 8), 17. maja 2010 (UL L 170, str. 49) in 8. junija 2011 (UL L 180, str. 52).

137. Ta praktična navodila se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*. Veljati začnejo dan po objavi.

V Luxembourgu, 24. januarja 2012

Sodni tajnik	*Predsednik*
E. COULON	M. JAEGER

POPRAVKI

Popravek Uredbe (ES) št. 1925/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom

(Uradni list Evropske unije L 404 z dne 30. decembra 2006)

1. Stran 27, uvodna izjava 14, prvi stavek:

   besedilo: „Zaradi prekomernega vnosa vitaminov in mineralov lahko pride do neželenih učinkov za zdravje, zato je v primeru, da je to potrebno, za dodajanje teh snovi živilom treba določiti najvišje količine.“

   se glasi: „Zaradi prekomernega vnosa vitaminov in mineralov lahko pride do neželenih učinkov za zdravje, zato je v primeru, da je to potrebno, za dodajanje teh snovi živilom treba določiti največje količine.“

2. Stran 28, uvodna izjava 15, prvi stavek:

   besedilo: „Zato bi bilo treba po potrebi te najvišje količine in katere koli druge pogoje, …“

   se glasi: „Zato bi bilo treba po potrebi te največje količine in katere koli druge pogoje, …“.

3. Stran 28, uvodna izjava 17, prvi stavek:

   besedilo: „Sprejem najvišjih količin in kakršnih koli pogojev uporabe, …“

   se glasi: „Sprejem največjih količin in kakršnih koli pogojev uporabe, …“.

4. Stran 29, člen 1(3)(d):

   besedilo: „(d) živilske dodatke in arome;“

   se glasi: „(d) aditive in arome za živila;“.

5. Stran 30, člen 6(4):

   besedilo: „4. Pri določanju najvišjih količin, …“

   se glasi: „4. Pri določanju največjih količin, …“.

6. Stran 30, člen 6(5):

   besedilo: „5. Pri določanju najvišjih količin iz odstavka 1 …“

   se glasi: „5. Pri določanju največjih količin iz odstavka 1 …“.

Cena naročnine 2012 (brez DDV, skupaj s stroški pošiljanja z navadno pošto)

Uradni list EU, seriji L + C, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	1 200 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, papirna različica + letni DVD	22 uradnih jezikov EU	1 310 EUR na leto
Uradni list EU, serija L, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	840 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, mesečni zbirni DVD	22 uradnih jezikov EU	100 EUR na leto
Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila), DVD, ena izdaja na teden	Večjezično: 23 uradnih jezikov EU	200 EUR na leto
Uradni list EU, serija C – natečaji	Jezik(-i) v skladu z natečajem(-i)	50 EUR na leto

Naročilo na *Uradni list Evropske unije*, ki izhaja v uradnih jezikih Evropske unije, je na voljo v 22 jezikovnih različicah. Uradni list je sestavljen iz serije L (Zakonodaja) in serije C (Informacije in objave).

Na vsako jezikovno različico se je treba naročiti posebej.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 920/2005, objavljeno v Uradnem listu L 156 z dne 18. junija 2005, institucije Evropske unije začasno niso obvezane sestavljati in objavljati vseh pravnih aktov v irščini, zato se Uradni list v irskem jeziku prodaja posebej.

Naročilo na Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila) zajema vseh 23 uradnih jezikovnih različic na enem večjezičnem DVD-ju.

Na zahtevo nudi naročilo na *Uradni list Evropske unije* pravico do prejemanja različnih prilog k Uradnemu listu. Naročniki so o objavi prilog obveščeni v „Obvestilu bralcu“, vstavljenem v *Uradni list Evropske unije*.

Prodaja in naročila

Naročilo na razne plačljive periodične publikacije, kot je naročilo na *Uradni list Evropske unije*, je možno pri naših komercialnih distributerjih. Seznam komercialnih distributerjev je na spletnem naslovu:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm

EUR-Lex (http://eur-lex.europa.eu) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljalne akte za zakonodajo.

Za boljše poznavanje Evropske unije preglejte spletišče http://europa.eu

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL